

Llobregós

informatiu

Dipòsit legal: L-798-2003

NÚM. 94

ABRIL - 2019

En portada...

Visca el Carnaval!

Que surtin els gegants i la xaranga soni!

Que els petits i les petites es transformin en herois, princeses, cuineres, vaquers, índies, llops o bombers!

Que la música ompli els carrers d'alegria i ritme i que la ironia del pregó ens tregui un somriure.

Que tot un poble surti a la plaça i els carrers es desbordin amb la dansa...

Que el carnaval ens anunciï el final del llarg hivern i ens permeti intuir una primavera lluminosa i alegre que ens convida a gaudir de la vida i de la nostra gent.

Que la festa s'apodori de nosaltres i ens recordi perquè hem vingut al món: per deixar-nos seduir per aquesta felicitat que se sent quan ens despreocupem durant unes hores de tot allò que ens distorsiona el dia a dia.

Que no s'aturi la gresca, que duri per sempre aquesta mirada viva... perquè quan els teus ulls brillen, riuen i viuen, la vida fa festa.

Que la música ompli cadascuna de les meves cèl·lules i que el matí em sorprengui amb l'esgotament del qui se sap viu, que balla i respira amb el so de la nit i de l'existència!

Foto: Pere Guiu

Text: Sílvia Peribáñez

A l'interior...

6 Noticiari

La Molsosa conserva tres retaules barrocs a l'església parroquial. Ara estan restaurant a Valldoreix el dedicat a Sant Isidre, un retaule obra de l'escultor manresà del segle XVII, Josep Generes.

14 ... de la Vall

La Unió Europea està duent a terme una nova tècnica d'emmagatzematge d'energia tèrmica en tres llocs diferents d'Europa. Un és a Calonge de Segarra, on s'ha instal·lat l'única prova pilot de l'Estat.

28 Patrimoni

La torre de Lloberola és un edifici militar medieval situada en la línia defensiva del Llobregós. Les restes de la torre han estat objecte de consolidació per evitar la seva degradació total.

50 Esports

El Joanjo i la Marta han viatjat des del riu Llobregós fins al mar Roig per practicar el submarinisme, ens expliquen les seves experiències i ens mostren les fantàstiques fotos que hi van poder fer.

EDITA:

Associació del Patrimoni Artístic
i Cultural de Torà (APACT)
c/ Baix, 8
25750 TORÀ - Tel. 649 352 877
info@apactora.org

Subscripcions i publicitat:
Ramon Torné, tel. 973 473 265

CONSELL DE REDACCIÓ:

Antònia Balagué, Ramon Castellà, Ester Closa, Ramon Fitó, Maria Garganté, Jordi Llauredó, Francesc X. Miramunt, Maria Morros, Sílvia Peribáñez, Ramon Torné, Josep Verdés, Daniel Vidal, Rosa Vila, Vicenç Vilaseca.

Coordina: Fermí Manteca

COLLABORADORS HABITUALS

Roger Besora, Anna Cantacorps, Jordi Leiva, Montse Miquel, Antoni Montroig, Vanesa Pérez, Toni Pinós, Gisela Rosell, Sergi Torrecasana, Raquel Venque

COLLABOREN EN AQUEST NÚMERO

Laia Freixas, Carles Freixes, Xavi Moreno, Francesco Righete, Carme Santamaria, Laura Solé, Marta Solé, Joan Josep Tàsies, Antonio Teruel, Antoni Valls

Subscripció anual: 16,00 Euros

A l'estranger: consultar preus

Número solt: 3,00 Euros

Dipòsit legal: L -798-2003

Disseny i maquetació: Fermí Manteca

Impressió: Impremta Barnola (Guissona)

Tiratge: 700 exemplars

Aquest número està imprès en paper ecològic, elaborat sense clor

(≡) **ACPC**
Associació
Catalana
de la Premsa
Comarcal

Membre de l'Associació
Catalana de la Premsa
Comarcal

LLOBREGÓS INFORMATIU no és fa responsable ni subscriu necessàriament les opinions expressades pels autors dels articles publicats.

Editorial

Mentre la política ens va donant sorpreses i la judicatura (que no la Justícia) també, tanta que a molts ja no els sorprèn, la nostra publicació es fa ressò de les coses i esdeveniments més propers. És el que té la premsa de proximitat. Una de les finalitats d'aquesta revista és fer visible les coses que, de tan al costat com les tenim, es tornen invisibles. Fixeu-vos, si no, la quantitat de pàgines que cada dos mesos es poden omplir de les notícies de cada poble, dels records de la nostra història, del moviment associatiu, del patrimoni cultural i arquitectònic repartit pel territori...

Avui us presentem també un bon reportatge del periodista alacantí Antoni Teruel sobre la història de la telefonia a la Vall del Llobregós, des de les antigues (i no tan antigues) centraletes manuals fins als nostres dies, un reportatge que valorem i li agraïm.

Hem de felicitar des d'aquí l'Associació del Brut i la Bruta pel 30è aniversari de la recuperació de la festa de la Llordera i els 25 anys de l'arribada a Torà del primer gegant, el Brut. Li dediquem la portada i li augurem molts anys de gaudir i fer gaudir pel carnaval.

La primavera ja és aquí i, amb ella, desitgem que les pluges també arribin i els nostres camps s'omplin de vida.

www.llobregos.info

info@llobregos.info

AMB EL SUPORT DE

Generalitat de Catalunya
**Departament
de la Presidència**

Diputació de Lleida

**INSTITUT
D'ESTUDIS
ILERDENCS**

Fundació Pública de la Diputació de Lleida

Passeig Santa Calamanda, 12
Tel. i Fax 93 868 02 76
08280 CALAF
quioscpasseig@gmail.com

www.eljardinerdetora.com
658550376

La teva publicitat

AQUÍ

973 473 265

BLAI GABINET DE SERVEIS, SL

PONTS - TEL 973 460 500
TORÀ - TEL. 973 473 155

GESTORIA
ASSEGURANCES

LABORAL-FISCAL
COMPTABILITATS

J. ROIG

roigsantramon@gmail.com

**Electricitat - Aigua
Calefacció - Gas
Energies Renovables - AACC**

C/ Arravaleta, 28

Sant Ramon

973 524 317

699 95 91 75 - 687 77 82 06

MAQUINARIA AGRÍCOLA

Calçotada a la Molsosa

Rosa Vila.- El dia 10 de març, un centenar de veïnes, veïns i amics es van aplegar al Local Social de La Molsosa, per celebrar la tradicional calçotada. Com el temps va acompanyar es van poder menjar els calçots

amb la seva salsa, feta per les veïnes, a la terrassa del local. A continuació es van menjar les mongetes amb carn, botifarra i cansalada; tot regat per cava. Una bona ocasió per gaudir de una bona companyia.

Obres d'ampliació al local social de Massoteres

Dani Vidal.- L'Ajuntament de Massoteres amplia el local social amb la construcció d'una segona planta sobre l'edifici dels vestidors de la pista esportiva i les piscines municipals. Amb aquesta ampliació, el local social, d'uns 120 m², passarà a doblar la superfície de la sala i disposarà de serveis i una sortida d'emergència.

gència. Les obres representen una inversió de més de 75.000 euros.

El local s'utilitza per a tota mena d'actes lúdics i culturals i es ja es queda petit per a l'aforament d'activitats com les representacions teatrals del concurs Buscatalents o els Pastorets. (Foto: Marta Vidal)

La Molsosa restaura el retaule de Sant Isidre

Rosa Vila. - L'Ajuntament de la Molsosa ha obtingut una subvenció de la Diputació de Lleida per fer possible la restauració del retaule de Sant Isidre de l'església parroquial de Santa Maria.

El dia 4 de març es va desmuntar aquest retaule, peça per peça, i es va embalar per protegir-lo durant

el trasllat al Centre de Restauració de Béns Mobles de la Generalitat, ubicat a Valldoreix. Els mateixos tècnics del centre es van encarregar de tot el procés. Aquest retaule és obra de l'escultor manresà Josep Generes i està datat al segle XVII. Un cop restaurat tornarà a l'altar lateral de l'església de la Molsosa.

Il·luminació amb energia solar a Castellfolit

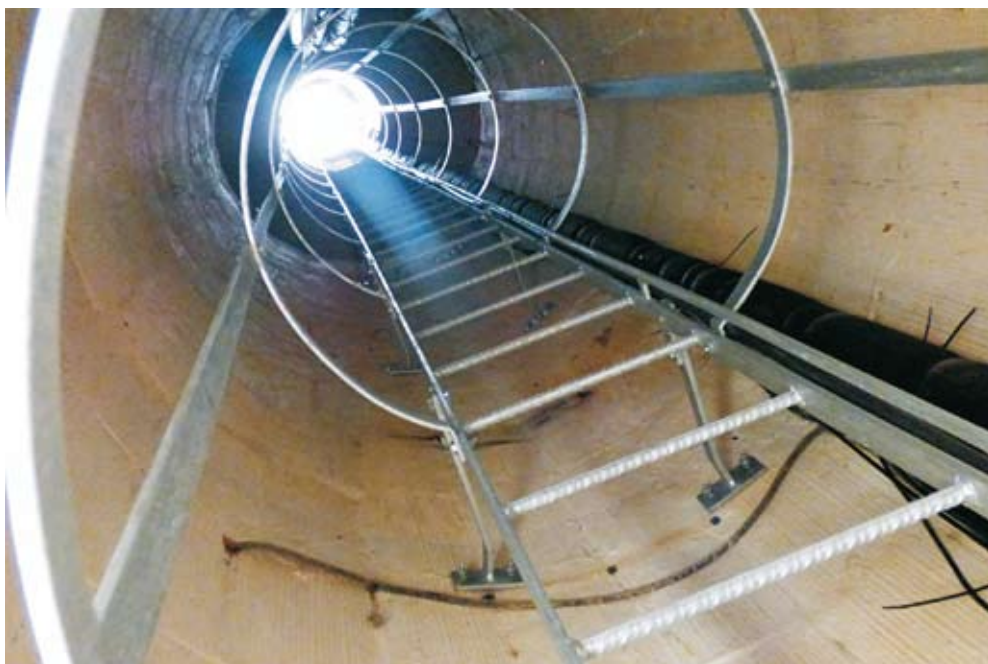

Ajuntament. - L'any 2016, dins el marc del Catàleg de Serveis de la Diputació de Barcelona, l'Ajuntament de Castellfolit de Riubregós va sol·licitar un recurs material per adquirir fanals fotovoltaics autònoms. A finals del 2017 la Diputació de Barcelona va aprovar aquests ajuts atorgant al nostre municipi un total de sis fanals.

L'Ajuntament va decidir ubicar aquests sis fanals en

la pujada al poliesportiu, ja que els que hi havia presentaven problemes en la seva instal·lació i han estat substituïts. A mitjans de desembre es va dur a terme la retirada dels fanals antics i les obres de fonamentació dels nous fanals que hi van quedar instal·lats abans de final d'any. Funcionen amb una placa que capta la llum solar i una bateria amb una autonomia de 15 dies aproximadament.

Obres de millora a Vicfred

Josep Verdés. - A finals de l'any passat s'hi van fer dues obres que feien molta falta. La primera la instal·lació d'un nou i sofisticat sistema de cloració en el dipòsit d'aigua potable del poble, per garantir la potabilitat de l'aigua de boca. La segona cosa que es va fer és la col·locació a l'interior del mateix dipòsit d'aigua del poble, d'una nova escala d'accés més

segura i protegida amb mesures per evitar possibles caigudes, ja que la d'abans estava molt malmesa i era perillós pujar-hi. Aquesta escala serveix per accedir a la part alta del dipòsit i amb aquesta millora s'hi podrà pujar amb total seguretat. Ambdues obres han estat finançades per la Diputació de Lleida i per fons propis de l'Ajuntament.

Calçotades a Ardèvol

Ester Closa. - Aquesta temporada, a Ardèvol s'han fet dues calçotades que han estat molt concorregudes.

Entre les dues s'han reunit més de 350 persones per a menjar al voltant de 8.000 calçots! Tot un èxit!

Benedicció de la fruita per Sant Blai

Fermí Manteca. - Una de les tradicions que perduren en les nostres comarques és la benedicció dels fruits per la festa de Sant Blai, el dia 3 de febrer. Sant Blai va ser un màrtir de la Capadòcia mort decapitat el segle IV. Les llegendes de la seva vida i martiri l'han convertit en el un dels sants auxiliadors durant l'Edat Mitjana. Es diu que va salvar la vida d'un nen que s'havia escanyat amb

una espina de peix i que la seva mare ja li va portar mort mentre conduïen Blai a la presó; per això és considerat l'advocat del mal de coll.

En coincidir aquest anys la seva festa en diumenge, a molts pobles es va beneir la fruita i viandes que la gent van portar a l'església, És el cas de Biosca (a la foto), Castellfolit de Riubregós o Torà.

Festa Major d'hivern a Castellfolit

Laia Freixas. - Arriba el 22 de gener, festa de Sant Vicenç patró de Castellfolit. Enguany ho hem ben celebrat. Ball amb sopar dissabte 19 amb la cantant Elisabeth i un diumenge ben distret i diferent. Al matí amb una classe de *scrapbooking* (art de crear, arxivar i decorar fotografies i records en forma d'àlbum), on ens va ensenyar a

fer aquesta manualitat tan famosa als Estats Units. A la tarda, per als més menuts, animació i berenar amb el Jaume Ibars.

Tot inici té un final amb la celebració de la missa en honor al patró, el dimarts dia 22. Felicitats als organitzadors !!!

Berenar de final de la gimnàstica a Vicfred

Josep Verdés. - Un any mes els veïns del poble i del municipi van celebrar, el passat 16 de març, la cloenda del curs de gimnàstica que s'ha anat realitzant al local social del Vicfred durant aquests últims mesos, gaudint d'una tarda ben solejada i al mateix temps fruit d'un bon i me-

rescut berenar. Han estat unes sessions de gimnàstica molt ben aprofitades per tots els assistents i per aquest motiu i com a colofó, res millor que un bon entrepà de botifarra a la brasa, unes bones postres i moltíssimes ganes de passar una bona estona tots plegats.

VALL DE NÚRIA

L'ESTIU EN UNA VALL ÚNICA!

Parc Natural
de les Capçaleres
del Ter i del Freser

Grup FGC

www.valldenuria.cat

Presentació del llibre *Amb samfaina o sense*, de Josep A. Vilalta

Redacció. - El dia 16 de febrer es va fer la presentació de la novel·la *Amb samfaina o sense*, del toranès Josep Anton Vilalta, a la sala d'actes de l'Ajuntament de Torà. L'autor estava acompanyat de Jordi Solé, responsable de l'editorial Voliana que ha publicat el llibre, i d'Albert Turull, filòleg i professor de la Universitat de Lleida.

L'editor va dedicar unes paraules a glossar l'obra i va remarcar que quan va llegir el manuscrit va tenir molt clar que l'havia de publicar per la seva qualitat, tot i que, segons va dir, rep cada any més de 200 propostes per editar. Va destacar també el tipus de llenguatge que utilitza Vilalta amb les variants pròpies del lloc i dels personatges de la novel·la.

Per la seva banda, Albert Turull va expressar la seva sorpresa en descobrir una primera obra d'un autor amb la qualitat d'aquesta, tant per la narració, com per l'estructura i complexitat de la història que narra. Va fer també un repàs de diversos autors catalans, la primera obra dels quals no era tan ambiciosa com la de Vilalta. Al mateix temps va llegir alguna pàgina del llibre remarcant el llenguatge, les expressions narratives i les connotacions històriques emmarcades en l'època en què està ubicat el relat. També va fer una valoració de la valentia de tocar temes escabrosos i truculents, qualificant la novel·la com a "barroca".

L'autor, del que ja es coneixia la seva faceta d'escriptor pels articles

d'opinió sobretot de tema polític, va explicar la seva experiència en escriure aquesta novel·la durant els últims dos anys, comentant que es va inspirar en històries i anècdotes que la gent gran li contaven de coses que havien passat antigament per la Vall del Llobregós.

La novel·la, de 39 capítols, està estructurada en tres parts i explica històries situades al sud del Solsonès. Comença al 1950 coincidint amb la visita del bisbe a una masia i un seguit d'errors i confusions que provoquen una persecució a mort pels boscos de la comarca. El mosso de la casa no sap on fugir ni és conscient dels secrets que tragina. Només està segur que l'amo l'empaita escopeta en mà ben decidit a pelar-lo.

El seu perseguidor no és l'únic que té set de venjança. En un petit poble a ponent de la Vall del Llobregós velles rancúnies veïnals, revifades per una guerra recent, han posat un pagès al punt de mira d'un cacic local. Amb tanta ànsia per matar escampada pel país per força ha de córrer la sang.

Assassinats, negocis bruts i secrets inconfessables que s'arrossegueu fins als nostres dies per les pàgines d'una novel·la senyal –una mica bèstia, una mica negra i bastant porca– que furga en la misèria i clava els ullals en la hipocresia d'una època en què la pau era una mentida més.

Recollida de residus a Castellfollit

Ajuntament. - El passat 4 de març es va iniciar un nou sistema de recollida de residus al municipi. Aquest nou sistema està format per tres àrees tancades on hi ha els diferents contenidors de recollida selectiva i on s'accedeix mitjançant un sistema d'identificació individual, del qual disposen totes les famílies del municipi. Cada habitatge té una àrea tancada assignada a la qual s'ha de dirigir per dipositar-hi les escombraries, cada fracció al seu contenidor corresponent.

Aquest servei s'ha implantat ja a molt municipis de la comarca de l'Anoia, a través del Consell Comarcal

de l'Anoia i amb la col·laboració dels ajuntaments, i el seu objectiu és fomentar el reciclatge. S'han retirat tots els contenidors de la via pública i també els compostadors de matèria orgànica ja que era un sistema que no funcionava correctament, ara la recollida de matèria orgànica també es fa mitjançant un contenidor.

A més, aquestes àrees tancades també disposen d'una minideixalleria per dipositar-hi piles, bombetes, fluorescents, radiografies, tòners, oli de cuinar i altres residus que a vegades no sabem ben bé on s'han de llançar.

**FORMACIÓ POSTOBLIGATÒRIA
A L'ESCOLA ARRELS DE SOLSONA**

FORMACIÓ DE QUALITAT - SEGUIMENT INDIVIDUAL -
PLATAFORMES DIGITALS - COMPETÈNCIES PROFESSIONALS -
RELACIÓ AMB EMPRESSES DE L'ENTORN

www.escolaarrels.cat - 973480392

**escola arrels
solsona**

Portes obertes diumenge
5 de maig a les 11h

Tallers de cada pla d'estudi

VISITES HORES CONVINGUDES

cafeteria · pastisseria · restaurant · pizzeria · gelateria

batist

C/. Sant Pol, 13
Tel. 973 55 16 98
25210 GUISSONA

MATERIALS PER A LA CONSTRUCCIÓ
BANY I COMPLEMENTS

JORDI VILAR, S.L.

Ctra. Manresa, km. 50 - 25280 SOLSONA
Tel. 973 48 2077 - Fax 973 48 2373

Hostal de Pinós

973 473 062 - 687 528 057

Pl. del Santuari, s/n
25287 Pinós

www.restaurantpinos.com

(Dimarts tancat, excepte festius)

mobles
PEREZ

IL·LUMINACIÓ · DECORACIÓ · INTERIORISME

Plaça Barcelona'92, núm.3 · C/. Isidre Vilaró, 14 - 08280 CALAF (BCN) · Tel./Fax 93 868 04 28

TRANSPORTS I CEREALS
COMERCIAL ARDEVOLANA, S.L.

Casa Freixes
25287 Ardevol de Pinós (Lleida)

Tel.: 973 47 35 34

Fax: 973 47 30 14

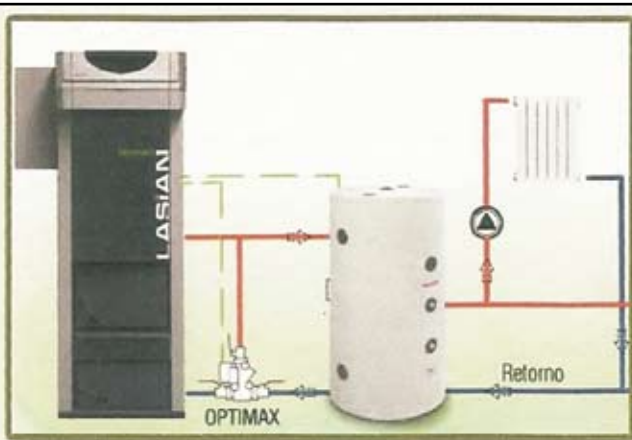
Mòbil: 687 50 37 30

JOSEP ALARCON

Aire Condicionat,
Calefacció,
Aigua i Biomassa

Tel. 973 47 32 67
C/ Eres 17,
25750 Torà LLEIDA

jaf@viladetora.net

CANVI DE COMARCA

La decisió depèn del Parlament, que ho té aturat des del 2015

La sala d'actes de l'ajuntament de Torà va acollir, el passat dia 5 de febrer, una roda de premsa convocada pels ajuntaments de Biosca i de Torà per donar a conèixer les passes que s'han dut a terme en relació al canvi de comarca d'aquests dos municipis de la Segarra per passar al Solsonès.

Els alcaldes dels dos municipis, acompanyats d'alguns regidors, varen explicar en quin punt es troba actualment la demanda d'adscripció al Solsonès, recordant que l'any 2010 els plenaris dels dos ajuntaments van acordar per unanimitat iniciar el procediment de canvi de comarca, amb l'aprovació del Consell Comarcal del Solsonès, i amb el vist-i-plau de la Comissió de Delimitació Territorial de la Generalitat que l'any 2014 va emetre un informe favorable. El mateix any la Generalitat va enviar a Madrid les sol·licituds dels dos ajuntaments per sotmetre-ho a consulta; la resposta fou que era el Parlament de Catalunya qui havia d'aprovar-ho mitjançant una Llei.

L'any 2015 els dos ajuntaments van demanar al Parlament de Catalunya l'aprovació urgent d'una Llei que incorporés els dos municipis a la comarca del Solsonès.

Varen explicar els alcaldes que en aquests quatre

anys s'han posat en contacte amb alguns diputats del Parlament i han enviat cartes a vuit grups parlamentaris per tal d'agilitzar l'aprovació de la Llei, sense que fins ara sigui atesa la petició.

Aquesta demanda, segons els dos alcaldes, té

caràcter turgència, tenint en compte que el mes de maig hi hauran eleccions municipals, i els regidors que surtin elegits puguin formar part del Consell Comarcal del Solsonès des de l'inici de la legislatura, ja que si es produís més tard els dos municipis quedarien sense representants en dit Consell Comarcal.

Ramon Torné

PODOLOGIA • Esportiva • Geriàtrica • Infantil • Estudis de la marxa • Durícies / Ulls de poll • Ungles clavades • Fongs, berrugues, úlceres • Silicons	FISIOTERÀPIA • Tractament de lesions esportives • Tractaments d'esquena • Rehabilitacions • Drenatge limfàtic • Estiraments i reforç muscular • Embenats Neuromusculars • Altres teràpies	 PODOLOGIA TORÀ <i>Plaça del Vall nº19 1r 1a</i> TORÀ 630-111-145 podologiatora@gmail.com
---	--	---

CALONGE DE SEGARRA, PIONERA EN ENERGIA TÈRMICA

Sala de maquines de la Casa del Mestre

El passat dia 9 de febrer, Calonge va viure un esdeveniment molt important amb la inauguració de les obres de reforma de la Casa del Mestre i el nou sistema d'emmagatzematge d'energia tèrmica del projecte europeu TESSe2b. El President de la Diputació de Barcelona, Marc Castells, va presidir l'acte juntament amb l'alcalde, Xavier Nadal, que van inaugurar també un dels camins que l'Ajuntament ha pavimentat recentment.

La Casa del Mestre, una casa rural ubicada al municipi de Calonge de Segarra, ha estat l'escollida per acollir l'única prova pilot que es farà a l'estat espanyol del projecte europeu

Única prova pilot que es farà a l'estat espanyol del projecte europeu TESSe2b, dotat amb 4 milions d'euros. Es provarà a la Casa del Mestre del municipi i combina les energies solar i geotèrmica

TESSe2b, que ha desenvolupat una tecnologia modular d'emmagatzematge tèrmic de baix cost, basada en col·lectors solars i bombes de calor geotèrmic d'alta eficàcia per a la calefacció, refrigeració i producció d'aigua calenta a la llar. El projecte, impulsat per institucions de recerca, empreses i organismes de 10 països europeus, és a quatre anys i ha estat finançat pel programa europeu H2020 amb un pressupost total de quatre milions d'euros. A l'Estat, l'encarregada de coordinar les accions del projecte és l'associació Ecoserveis.

El sistema TESSe2b combina tancs compactes d'emmagatzematge d'energia tèrmica amb materials de canvi de fase, que, en el cas dels pous geotèrmics, estan optimitzats per a aquest ús. A més, una de les innovacions més grans del sistema

és la incorporació d'un programa de gestió energètica intel·ligent amb capacitat d'autoaprenentatge. Totes aquestes millores tecnològiques seran provades a la Casa del Mestre per veure l'eficàcia d'aquest mètode pràctic i innovador per a estalviar energia i que vol reduir la diferència habitual entre el subministrament i la demanda d'energia als edificis residencials.

Calonge de Segarra és la tercera localització d'Europa on s'avalua el rendiment del sistema TESSe2b després d'Àustria i Xipre. Les obres de reforma i condicionament de l'habitatge han estat possibles gràcies a la Diputació de Barcelona. Per la seva banda, l'Ajuntament de Calonge ha obert una convocatòria pública per tal de llogar la casa com a domicili familiar durant un període aproximat de tres anys, amb l'objec-

tiu de recollir dades detallades sobre l'ús domèstic de l'energia i el funcionament del sistema en condicions quotidianes. Entre altres variables, es mesurarà la integració del sistema en l'edificació, el seu impacte i funcionament en climes diferents i la seva viabilitat tant tècnica com econòmica.

Quan es facin públics els resultats del projecte, tota aquesta informació es posarà al servei de la ciutadania. S'espera que, durant els propers anys, el coneixement generat gràcies a aquesta prova doni lloc a solucions energètiques reals i accessibles i que permetin un estalvi d'energia del 30% amb un temps d'amortització de la inversió de menys de 10 anys. (Redacció)

(Dades aportades per l'Ajuntament de Calonge i agències)

EL RETAULE DE CASTELLFOLLIT

El passat 6 de març, una comissió encapçalada pel regidor de Cultura de Castellfollit, Gerard Batista, va visitar el Museu Nacional d'Art de Catalunya (MNAC) per tal d'iniciar els tràmits per al retorn del retaule gòtic procedent de l'església del Priorat de Santa Maria.

La comissió es va entrevistar amb el Tècnic del departament de Registre i Gestió de Col·leccions del MNAC, Jordi Casanovas, que els va acompanyar al magatzem del museu on els va mostrar el retaule. Al mateix temps els va informar dels passos per demanar-ne el retorn. Juntament amb la petició ben fonamentada per part de l'Ajuntament adreçada al director del MNAC, s'haurà d'especificar el lloc de la seva posterior ubicació i les condicions de seguretat i temperatura ja que són molt importants. Va comentar que el procés de tramitació podia ser llarg ja que s'havien d'avaluar un seguit de circumstàncies, com és que el museu va adquirir l'obra el 1931. La comissió, que va quedar embadalida davant la majestuositat del retaule, se'n va anar esperançada de poder-lo recuperar i va estar molt agraïda per la bona acollida, les explicacions i la implicació del senyor Jordi Casanovas.

El retaule, dedicat a sant Pere i sant Andreu, va marxar del poble amb motiu de L'Exposició Universal de 1929 celebrada a Barcelona, està datat al segle XIV i l'autoria s'atribueix al Mestre de Castellfollit. Està pintat

sobre fusta amb pintura al tremp amb unes dimensions de 294 x 250 x 14 cm.

La descripció del retaule la podeu trobar a la revista Llobregós Informatiu núm. 42, pàgines 28 i 29 en un article de la Maria Antònia Casas Viñas.

Maria Morros

ESPURNES BARROQUES

Prades - la Molsosa - Matamargó - Pinós

MÚSICA I
EXPERIÈNCIES
AL TERRITORI
BARROC

Aquesta primavera podrem tornar a gaudir de les propostes musicals, culturals i gastronòmiques d'Espurnes Barroques, un festival de música barroca que té la particularitat de realitzar-se en enclavaments barrocs.

Les activitats començaran el dia 18 de maig a Cervera i acabaran el 9 de juny a Súria i Manresa. Però entremig hi haurà concerts, entre altres, a Prades, la Molsosa, Matamargó i Pinós (1 i 2 de juny).

Gaudim del patrimoni únic que tenim, contextualitzant la vàlua dels seus retaules amb la música del seu temps.

Programació i preus: www.espurnesbarroques.cat

SANTA ÀGUEDA AL LLOBREGÓS

Un any més s'ha celebrat la festa de Santa Àgueda a Torà i, com sempre, ha estat un èxit, un dia en què les dones han estat les protagonistes.

Les activitats van començar amb una xerrada a càrrec d'Anna Martín sobre com cuidar-nos per dins i un taller per aprendre tècniques de defensa personal a càrrec de Joan Josep Tàsies. No podia faltar la missa en honor de la Santa amb la benedicció i repartiment del pa, una missa que va tenir una solemnitat especial, al coincidir amb la festa de la Candelera i la benedicció dels fruits de Sant Blai.

I va arribar l'esperat dia 9, el dia del gran sopar on quasi 300 dones van gaudir d'un bon àpat servit per uns cambrers molt simpàtics i, amb la panxa plena, es va elegir el noi més eixerit, el Jordi Coletas, i per suposat la nova alcaldessa per l'any vinent, la Rosa Burqueño.

La festa va seguir tota la nit amb uns grups musicals

que ens van fer ballar fins a la matinada. Només queda agrair i felicitar l'alcaldessa Marga Mena tota la feina feta per fer de la festa de Santa Àgueda 2019 un dia sensacional per a totes.

Carme Santamaria

A Biosca

Jordi Llauredó.- El dissabte 9 de març les bioscanes i els bioscans vam celebrar la festa de Santa Àgueda, patrona de les dones. L'alcaldessa d'aquest any, la Carme de cal Xolis, va organitzar un sopar al local social Can Borres amb ball a càrrec de Joan Vilandeny. També es va votar l'alcaldessa per a l'any que ve, i l'elegida va ser la Paqui de cal Pastoret.

**estudi
BLAT**
ARQUITECTES

DESPATX D'ARQUITECTURA

Projectes
d'obra nova
i reforma

Inspecció
tècnica
d'edificis (ITE)

Cèdules
d'habitabilitat

Certificats
d'eficiència
energètica

CONSULTA'NS SENSE COMPROMÍS

680 44 31 03 **ROGER BESORA** **MARTA MIRAVET** 617 11 52 65
hola@estudiblat.cat | Comabruna 8, Baixos. 25300 TÀRREGA

Major, 2
Tel. 973 476 018
SANAÜJA
Plaça de la Creu
TORÀ

Enriqueta S.C.P.
perruqueria **unisex**
C/ Vall, 2 - Tel. 973 47 31 57 - TORÀ (Lleida)

Visites
973 473 028

"La casa del pa i la coca"
Ctra. de Ponts, s/n
08281
Castellfollit de Riubregós
Tel. 93 869 30 38

Atenció personalitzada per a
avis i/o malalts, a domicili.
Servei de neteja per a
particulars, despatxos,
obra nova...

Av. Ponts, 1 - GUISSONA
973 55 25 02 - 618 72 88 59
sad_segarra@yahoo.es

Isaac Soterias
INSTAL·LACIONS, LAMPISTERIA
I MANTENIMENT
c/ Sense Cap, 9 - 25750 Torà
T. 625 53 17 43
E-mail: isaacsoteriaslampista@hotmail.es
Lampisteria Isaac Soterias

CAL MAS
DE SANT SERNI

25750 TORÀ | LA SEGARRA | LLEIDA
TEL. 973 473 581 | 676 086 185
FAX 973 473 107 | www.calmas.net

Castellatallat - 08263 St. Mateu de Bages (Barcelona)
Tel. 93.743.30.52
www.excavacionsduocastella.com
e-mail: info@excavacionsduocastella.com

EXCAVACIONS, EXPLANACIONS, OBRA CIVIL, RESTAURACIÓ, CAMINS, ESCULLERES
REORDENAMENT MEDIAMBIENTAL, FORESTAL, AGRÍCOLA I EMERGÈNCIES

EL CARNAVAL

Massoteres

Massoteres va tornar a celebrar el Carnaval amb la Festa del Porc, que va culminar amb un àpat popular al local social que va aplegar setanta persones. Amb el pas dels anys la festa ha anat canviant, ja no hi ha la matança del porc i l'elaboració del tradicional mandongo, però els veïns continuen preparant el dinar i compartint una jornada festiva.

Sanaüja

Les festes d'hivern són presents a la majoria dels pobles del Llobregós, ressaltant el Carnaval com a manifestació lúdica i divertida per petits i grans. A l'escola de Sanaüja també el van celebrar, amb disfresses referides a la música i tant els nens i nenes com els mestres van recórrer el poble encomanant la festa a tots els vilatans.

La Molsosa

EL dia 2 de febrer, al Local Social de la Molsosa es va fer el sopar del Carnaval, amb una assistència de 85 persones, algunes d'elles disfressades. El menú va consistir amb una amanida, truites, botifarra i llom, postres i cava. Es van sortejar dues cistelles i dos tortells i, després de sopar, el Jordi Caselles va amenitzar la vetllada, amb la seva música.

Ardèvol

Aquest any a l'escola d'Ardèvol ens hem disfressat de diferents oficis... a veure si endevineu qui és qui! Més tard s'hi van afegir els pares també disfressats de diferents oficis, vam fer un dinar de comunitat on cadascú va portar una cosa diferent per a menjar i a la tarda vam representar l'espectacle "Viatge a Hawai".

Castellfolli

L'escola Sant Roc va celebrar durant una setmana la festa de carnaval fent activitats divertides i engrescadores. L'alumnat va fer el seu propi rei carnestoltes per cremar-lo l'últim dia. Vam portar pijama, corbata, la cara pintada i un pentinat original per ordre del rei dels poca-soltes. Enguany el nostre projecte de treball en el mes de febrer va ser el modernisme i de trencadís va ser el nostre motiu de la disfressa. Ens ha agradat saber que Lluís Bonet arquitecte i deixeble d'Antoni Gaudí va fer uns plànols per realitzar una església a Castellfolli de Riubregós.

EL BRUT I LA BRUTA

**Enguany se celebra
el 30è aniversari
de la recuperació
de la festa
i el 25è de l'arribada
del primer
gegant, el Brut,
fet a imatge
i semblança
del Pep de Jovans
i sortit del taller
d'escultura
Casserras
de Solsona**

Els dies 22 i 23 de febrer es presentava a Torà una nova edició de la festa del Brut i la Bruta, la tradicional festa de la Llordera.

Aquesta 30a edició contenia alguns canvis per endavant i uns fets destacables, el principal dels quals, el 25è aniversari de la presentació del primer gegant, el Brut, un gegant fet a imatge i semblança del Pep de Jovans sortit del taller d'escultura Casserras de Solsona. Ell va definir el punt de partida de la família gegantera actual.

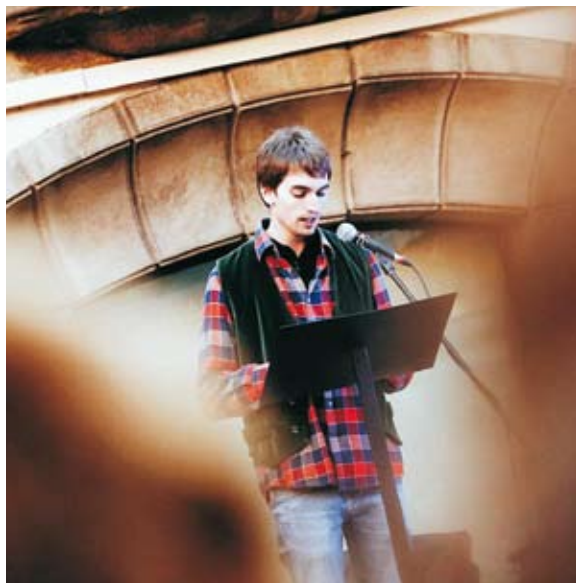
En honor seu, es definia aquest any la temàtica del concurs de balcons, els barrets, cosa que explica que

al llarg del cap de setmana es veiessin els balcons plens de barrets.

Enguany, els actes de la festa començaven el divendres a la tarda amb el carnaval del CEIP Sant Gil i la Llar d'Infants el Jardí, fet que marcava el primer canvi en la programació respecte els altres anys. Es va complementar amb un parc infantil al pavelló, fent que la tarda estigués dedicada als més petits.

A la nit, el poliesportiu va convertir-se en una carpa de circ on es va poder gaudir de la música amb PD Crocs Life i Dj Send0.

El dissabte al matí continuava la festa per als més

petits amb una rua pel poble seguit d'un espectacle a càrrec de KaraokesBand KIDS, que va fer ballar petits i grans.

Però el plat fort arribava a la tarda, amb la part més tradicional de la festa. Amb la presentació i la celebració dels 25 anys del primer gegant, es va voler retre homenatge al Jordi Manau i el Ramon Cases, ja que ells celebraven 25 anys de geganers.

Durant el pregó, mentre la sàtira s'apoderava de la plaça, es nomenà el rei del carnaval: el Brut, fet que va donar el tret de sortida a la rua, on ens acompanyava la xaranga Damm-er i els nostres grallers.

La rua va finalitzar al poliesportiu on hi va haver la tradicional botifarrada i el Bingo Brut.

I si la tarda va ser plena de sorpreses i de festa, la nit ens esperava encara amb molta més gresca: dos

dels grups de versions més destacats del moment, la Loca Histeria i Sixtus, els quals ens van fer ballar fins ben entrada la matinada.

Volem destacar la gran quantitat de disfresses que hi van haver a la nit. Cada any veiem com més persones venen disfressades en grup. És per això que, enguany, hem ofert un nou premi grupal: el familiar.

Finalment, l'organització de la festa vol agrair a tots aquells establiments, empreses i persones que han col·laborat amb la realització de la 30a edició de la festa, ja que sense l'aportació desinteressada de tants toranesos i toraneses aquesta festa no seria possible.

Moltes gràcies a tots i a totes!

Associació Cultural el Brut i la Bruta

EXCAVACIONS GERMANS

CASES

Oficines i magatzem: Polígon l' Aguda II, nau 8
25750 TORÀ (LLEIDA)

Tel / Fax: 973.47.36.16 / 629.28.55.18

e-mail: germancases@excavacases.es

EXCAVACIONS - TRANSPORTS - CONTENIDORS - MATXUQUEIG

Plaça Major - Claret de Torà
telf. 973296008

Restaurant "Can Solé Xic"
Turisme rural "Cal Miramunt"
calmiramunt.claret@viladetora.net

**Construccions
Sant Gil, S.C.C.L.**

c/ Montsec, 21 - 25750 TORÀ

Tel. 973 473 547

consangil@telefonica.net

Agent
col·laborador

Plaça de la Creu, 3

25750 - Torà

Tel. 973 473 317

Fax 973 473 644

info@cofisco.es

WWW.
valldellobregos^{cat}

Presentació

Situació

Municipis

Raons d'interès

Les masies

Rutes

La natura

La prehistòria

La frontera

L'art medieval

El barroc

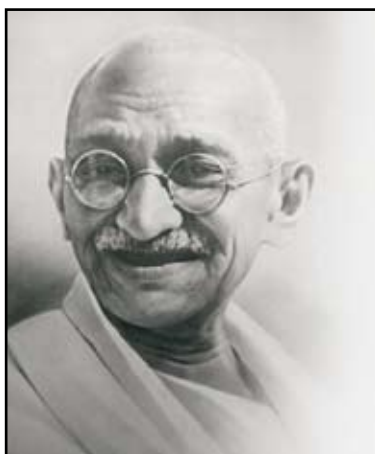
L'arquitectura
popular

Paisatges

Festes i tradicions

Serveis

Llobregós
informació

*"Quan em desespero,
recordo que al llarg
de la història el camí
de la veritat i l'amor
sempre ha guanyat.
Hi ha hagut tirans
i assassins, i per un
temps, poden semblar
invencibles, però al
final, sempre cauen."*

Mahatma Gandhi

EL TELÈFON AL LLOBREGÓS

ALGUNS APUNTS PER A UNA APROXIMACIÓ HISTÒRICA

Antonio Teruel García, periodista

Les telecomunicacions són un pilar bàsic en la societat actual. La tecnologia està present a les nostres vides fins a un punt que potser no ens hauríem imaginat fa a penes 20 anys. El telèfon mòbil ha esdevingut un apèndix de nosaltres mateixos; llevat d'excepcions més que puntuals –i que demostrin que sempre hi ha gent per a tot– no anem enlloc sense ell, i si l'oblidem a casa ens passem tota l'estona patint. Però tot i ser un telèfon, per a gairebé l'última cosa que el fem servir és per a parlar amb una altra persona. O, almenys, per a fer-ho de la forma tradicional. Les aplicacions de missatgeria i les xarxes socials ens posen en contacte amb els altres, i podem entretenir-nos –o directament perdre tot el temps que vulguem– navegant per internet, escoltant música o seguint l'actualitat informativa. Tot sembla possible gràcies al telèfon mòbil, si es disposa, és clar, de cobertura i d'una bona tarifa de dades, i amb l'oportuna cura perquè l'hàbit no acabe convertit en addicció.

Costa pensar que, fa només dues dècades, els telèfons mòbils eren aparells tan cars i voluminosos com poc presents, i que si ens remuntem enrere deu anys més la idea d'anar pel carrer amb un aparell a l'orella semblava més pròpia de la clàssica vinyeta de Mortadelo i Filemón parlant a través d'un *zapatófono*. Però així és; fins fa relativament ben poc, si estàvem

Un exemple de la feina de les telefonistes. Operadores a Ibi (l'Alcoià, País Valencià) l'any 1959. Foto: arxiu personal Laura Cantos Charcos

fora de casa i necessitàvem parlar per telèfon la forma de fer-ho era mitjançant un aparell públic, a les cabines –ara en vies d'extinció– o en algun establiment que comptés amb el corresponent servei. El te-

L'última centraleta manual a Espanya es va clausurar el 19 de desembre de 1988 fa només 30 anys

lèfon fix, ara infrautilitzat, era l'eina de comunicació a distància per excel·lència. Qualsevol persona amb menys de 30 anys podria dir que això li sembla desfasat –o *vintage*, per això que els anglicismes sonen

més fins–, així que ens podem imaginar què pot pensar si se li explica que hi va haver un temps en què per a parlar amb algú no hi havia prou amb despenjar l'aparell i marcar un número, sinó que fer una telefonada podia necessitar d'hores.

La sèrie *Las chicas del cable*, emesa a través d'una plataforma digital, ha fet possible que les generacions més joves puguin conèixer l'existència de l'ofici de telefonista, quina era la seua funció i com va suposar en molts casos una primera oportunitat laboral per a les dones. Ara bé, és probable que molts d'aquests joves pensen que aquesta realitat és pròpia de l'època en què està ambientada la sèrie, la dècada de 1920, però no que aquest ofici va

Centraleta telefònica semblant a les que hi havia als pobles, instal·lada com a moble decoratiu en un establiment hotel·ler de la ciutat d'Alacant

existir fins fa ben poc, i que per tant fins aleshores encara hi havia línies telefòniques sense automatitzar. En concret, l'última centraleta manual a Espanya es va clausurar el 19 de desembre de 1988, a Polopos, un petit poble de l'Alpujarra, a Granada. És a dir, fa només 30 anys.

Es podria pensar que la pervivència de la centraleta manual a Polopos era una anomalia propiciada per les condicions i la ubicació d'aquest poble, amb 260 habitants aleshores i gairebé aïllat, però no. El telèfon automàtic va arribar a aquest indret perdut de l'Alpujarra només una mica més tard que a la gran majoria de zones rurals de l'Estat. I el Llobregós no va ser una excepció: a Torà i Sanaüja, aquesta revolució tecnològica va arribar en 1981, mentre que a Castellfollit i Calonge ja van poder gaudir de telèfon

automàtic uns pocs anys abans, a finals dels 70. A Ivorra, en canvi, el servei va ser manual fins a mitjans dels 80. Per la seua banda, Biosca, la Molsosa, Pinós tenien telèfon automàtic ja des de 1974, i Vicfred ja des de 1972... Però un sol telèfon públic per a tota la població. És a dir, el telèfon manual i les telefonistes han de ser per força un record encara ben viu al Llobregós per a qualsevol persona amb més de 50 anys, o fins i tot alguns menys.

Feina assistencial per a una tecnologia precària

El paper de les telefonistes era essencial per a poder establir comunicacions, atès que el sistema

era molt rudimentari. L'ofici consistia en connectar cables, però aquesta operació només era senzilla si la telefonada era entre dos abonats d'una mateixa població; si no, parlar per telèfon podia necessitar d'hores, literalment. Posem un cas hipotètic. Imaginem-nos que una persona de Sanaüja volia establir comunicació amb un abonat de Barcelona. L'abonat de Sanaüja despenjaria el telèfon a casa seua i, aleshores, a la telefonista se li encendria un pilot a la central i li sonaria un avís. La telefonista atendria la trucada i, coneguda la petició de l'abonat de comunicar amb Barcelona, el deixaria en espera –o tancaria la comunicació amb ell, per avisar-lo quan tingués ja a l'aparell el destinatari– i connectaria amb una central d'un poble més gran del qual depengués la de Sanaüja, que presumiblement seria la de Torà. I des de Torà es connectaria amb Calaf, i des de Calaf amb Igualada o Manresa, i ja des d'allí amb Barcelona. Tot això, sempre que hi hagués línia. Amb sort, en pocs minuts l'abonat de Sanaüja podria estar parlant amb el seu interlocutor a Barcelona, però el més probable és que passés una estona ben llarga; no era estrany que es tardés hores.

Amb aquesta precarietat tecnològica, les telefonistes no només tenien la missió d'anar connectant successivament una central amb una altra, sinó d'avisar els interlocutors que la "conferència" –nom que rebien les trucades– ja estava en marxa, i també anunciar cada tres minuts que anava augmentant el cost de la telefonada. I no, no és un mite: les telefonistes podien tècnicament escoltar les converses dels altres. Una altra cosa, és clar, és que ho fessen sovint, o que no els sorprengués fent-ho la vigilanta, nom que tenia la telefonista de rang més elevat i que supervisava la feina de les altres, i a la qual podien plantejar els abonats les seues

queixes. Aquesta figura, tanmateix, no solia existir en les centrals més petites.

Una altra missió de les telefonistes era la d'atendre al públic, ja que les centraletes locals funcionaven

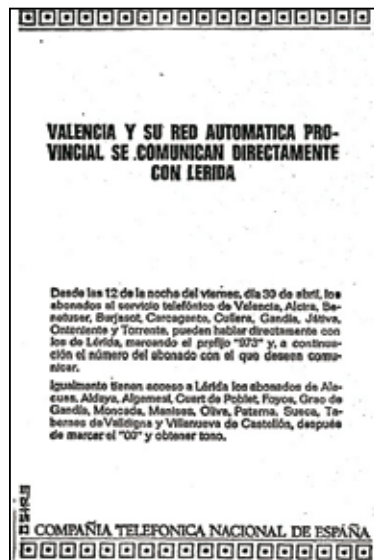
me'l puc imaginar: suposem que algú de Biosca resident a Lleida vulgués parlar amb la família. Des de casa —amb sort— o des d'un locutor contactaria amb la central de Biosca i deixaria l'avís per al seu familiar, dient-li quin dia trucaria i a quina hora; llavors, la telefonista aniria a casa d'aquest veí de Biosca i li diria que el seu parent de Lleida volia parlar amb ell, un dia i a una hora en concret. I el veí de Biosca hauria d'anar a la centraleta en el moment acordat.

He posat Biosca com a exemple, però la hipòtesi seria perfectament aplicable a Ivorra, Torà o qualsevol altre poble, perquè en tot cas eren molt pocs els qui tenien telèfon en aquest moment. I en part era així per la mateixa precarietat del sistema, perquè les centrals tenien una capacitat molt limitada. Normalment, la central tenia el número més alt al qual es podia arribar; a Sanaüja era el 50, a Ivorra i Castellfollit el 25 i a Torà, més afortunats, el 250. Però per exemple, en 1976, segons consta en les guies telefòniques de Lleida i Barcelona d'aquell any, ja estaven adjudicats pràcticament tots els abonats disponibles a Sanaüja, Ivorra i Castellfollit, mentre que a Torà se superaven els 100 abonats. No cal

Actual central automàtica d'Ivorra, entre els contenidors i la parada d'autobús, connectada amb la de Sant Ramon per fibra òptica

també com a locutoris, en una època en què el telèfon estava present en molt poques llars. I també eren les encarregades d'atendre els "avisos de conferència", és a dir, avisar algun veí del poble que tal dia a tal hora rebrien una telefonada, per tal que estiguessen a la centraleta en aquest moment. Això era especialment habitual en pobles amb molt pocs o només un sol telèfon, com ocorria per exemple a Biosca. No conec personalment el cas, però

Anunci al diari Levante de València de l'establiment de comunicacions automàtiques entre aquesta demarcació i la de Lleida, en 1971

dir que l'espera per a tenir telèfon a casa devia ser llarga.

Curiositats sobre connexions i numeració

La Vall del Llobregós és un punt de confluència de divisions administratives, i aquesta circumstància ha tingut també el seu reflex en el servei telefònic. Quan el sistema es va començar a automatitzar es van crear les xarxes provincials, i cada província es va dividir alhora en districtes, de manera que les

Jordi Clavier

Fuster ebenista

Mobles a mida, portes, parquet, sostres, finestres i revestiment de parets.
Persianes, mosquiteres de tot tipus i reparacions...

Treballs a tota la comarca

649 029 827

Massoteres

info@fusteriaclavier.com
www.fusteriaclavier.com

TORRA

CEREALS I LLAVORS TORRA, S.L.

C/ Palauet, s/n
25750 TORÀ (Lleida)

Tel: 973 473 433 - 973 473 372
Fax: 973 473 572

Guies de Barcelona i Lleida de diferents anys

trucades internes eren les considerades locals. En aquest sentit, al Llobregós no només hem de distingir entre els pobles pertanyents a Lleida i Barcelona, sinó que entre els adscrits a Lleida hi ha alguns integrats al districte de Cervera (Ivorra, Massoteres i Vicfred), mentre que la majoria estan connectats a Ponts. Es veu en la numeració: la gran majoria dels telèfons de Torà, Pinós, la Molsosa, Biosca i Sanaüja comencen per 47 (al marge del prefix 973), mentre que els d'Ivorra ho fan per 52 i els de Massoteres i Vicfred per 55. Per la seua banda, Castellfollit i Calonge no tenen Calaf com a cap de districte telefònic, sinó que és Cardona, amb la numeració 869 després del prefix 93.

Tanmateix, en els inicis de l'automatització es va produir una circumstància com a mínim curiosa: en

1974, en automatitzar-se el servei a Calaf, les centraletes de Biosca, la Molsosa i Vallmanya (Pinós) van ser tancades i en el seu lloc es van posar telèfons públics que estaven

connectats amb Calaf i, per tant, a la xarxa de Barcelona. Però a més, Torà també estava inicialment adscrit a la xarxa barcelonina, i no va ser fins a 1977 que els límits telefònics es van adaptar als administratius. Tot i així, la zona es va poder beneficiar durant molt de temps de

les tarifes especials que existien per a districtes colindants; així, una telefonada de Torà a Castellfollit era més barata que des d'aquests municipis a Lleida i Barcelona, respectivament. Ara bé, en 1991 aquestes tarifes van desaparèixer, i la simplificació dels tipus de trucades va fer que telefonar entre pobles veïns com els esmentats fos tan car com si l'interlocutor buscat estigués a

Si no tens tarifa plana, és més barat trucar de Torà a Sort o de Castellfollit a Sant Celoni que entre els dos pobles del Llobregós

Lugo. En l'actualitat ja no existeixen els districtes telefònics, des de fa pocs anys (2013) i només es té en compte la província, de manera que és més barat trucar de Torà a Sort o de Castellfollit a Sant Celoni que entre els dos pobles del Llobregós. Encara que, en l'actualitat, qui no

Ctra. de Calaf, 1
Pol. Ind. L'Aguda
Tel./Fax 973 473 125
25750 - Torà

Av. Generalitat, 8
Tel. 973 55 02 02
25210 - Guissona

CERÀMICA RAJOLES ARTICLES SANEJAMENT CEMENTS

Taller SANTI SANAÜJA

Ctra. Guissona, s/n
Tel. 973 47 61 31
Mòbil. 636 32 86 16
25753 SANAÜJA (Lleida)

disposa d'una tarifa plana per a les trucades des del telèfon fix, si és que encara té telèfon fix?

Podria estar pàgines i pàgines parlant sobre particularitats del servei telefònic, però potser cauria en aspectes no massa interessants per al públic de Llobregós Informatiu i, a més, estaria d'alguna forma teoritzant. Per què? Perquè al cap i a la

podrien contar —bé elles, si viuen, o bé veïns en general que van conèixer aquesta època—, quines eren les comunicacions més habituals i com es va viure l'automatització del servei. La intenció és poder documentar-me més sobre el tema i, també, poder fer alguna entrevista a mig termini, aprofitant alguna visita al Llobregós, amb l'objectiu de fer un altre article. Si algun lector o alguna lectora coneix el tema i vol tirar-me una mà, pot escriure'm a antonioteruel1979@gmail.com; qualsevol ajuda serà més que ben rebuda.

D'altra banda està la font documental que suposen les guies telefòniques, una eina tan indispensable en el passat i que molt recentment ha passat definitivament a la història. El passat mes de desembre, el Consell de Ministres va deixar de considerar-les part del servei telefònic bàsic, amb la qual cosa es van deixar d'editar de manera definitiva, tot i que des de 2012 ja només les podíem trobar a internet en format digital. Els vells llistins telefònics són una foto fixa del moment en què es van editar, i aporten un fum d'informació; per exemple, podem construir el teixit socioeconòmic del Llobregós a partir dels volums que tinc de Lleida i Barcelona dels anys 70 i 80. I és que des de fa anys colleccione guies telefòniques —un

Actualment només queda una cabina telefònica a Torà

fons sempre susceptible d'anar sent ampliat a poc a poc, —combinant la curiositat personal amb l'interès periodístic i investigador. Aquest objecte ha esdevingut totalment obsolet, però continua tenint un gran valor documental, perquè ens conta també una part de la història. Ara bé, en el cas concret de reconstruir l'evolució en la implantació del telèfon al Llobregós, juntament amb els documents escrits es fa necessària una narració oral de com eren aquells temps. Per això, torne a animar a qualsevol persona que em pugui aportar informació per fer un altre article més endavant i poder plasmar-hi com era aquell moment històric als pobles de la vall.

IVORRA		
AYUNTAMIENTO - Mayor, 10	1	
CISOUELLA SATORRA, R. - Afueras, sh	24	
CLOSA MILLAS, J. - Agricult. Afueras, sh	9	
COMPANIA TELEFONICA NACIONAL DE		
ESPAÑA - Mayor, 31	30	
FONT RIBO, M. - Eras, sh	21	
GARRABOU PUJAN, A. - Cornest. Eras, sh	12	
GARRIGA CODINA, R. - Eras, sh	18	
GENE LLORENS, R. - Agricult. Horno, sh	14	
* PUIG, F. - Agricult. Mayor, sh	17	
GOLANO BOSCH, J. - Trapap. Mayor, 12	2	
IGLESIA PARROQUIAL - Colón, Plaza de, 18	4	
MEIX GASSÓ, J. - Agricult. Mayor, 12	19	
MOLINS VILA, C. - Agricult. Afueras, sh	5	
MUNTANE CARDONA, A. - Agricult. Mayor, 22	22	
PETIT SATORRA, P. - Agricult. Mayor, 8	6	
PUJAN PARADELL, J. - Agricult. Horno, 9	23	
RAICH MOLINS, J. - Agricult. Mayor, sh	15	
REART VILA, J. - Agricult. Mayor, sh	16	
RIBALTÀ RUICH, J. M. - Agricult. Afueras, sh	10	
RINDALBAS MAJORAL, J. - Agricult. Las Eras, 7	25	
RULL CODINA, S. - Eras, sh	3	
SALLAS FONT, M. - Eras, sh	13	
SIMON REAR, J. - Agricult. Mayor, sh	11	
SOLA FARRAN, C. - Agricult. Colón, Plaza de, 4	20	
VIDAL FARRÉS, A. - Agricult. Afueras, sh	8	

Abonats telefònics d'Ivorra, 1982

fi conec la zona des de fa molt poc temps i, per tant, ignore per complet les històries de les telefonistes del Llobregós, i totes les anècdotes que pot donar de si el tema. Per això, vull llançar una proposta: vull conèixer més dades sobre com era el servei telefònic manual al Llobregós, qui eren les telefonistes, com era el seu dia a dia, quines anècdotes em

LLIBRERIA
ROVIRA

Estant
Quiosk
Videoclub
Càrregues de mòbil

Papereria
Objectes de regal

P/Vall, 16 Torà (Lleida)
Tel. i Fax: 973 473 346
llibreriarovira@hotmail.com

roba de casa
modes

a l b e r t

Rita Brau i Rius

Tel. 973 47 31 01 - TORÀ

LA TORRE DE LLOBEROLA

Ha culminat la primera fase de la restauració de la Torre amb l'objectiu de consolidar-la i evitar-ne l'esfondrament

El conjunt del nucli de Lloberola (Institut Amatller d'Art Hispànic - 1929)

Lany 2018 va finalitzar la primera fase de restauració de la torre del castell de Lloberola (Biosca, la Segarra). L'estat de conservació de la torre de Lloberola era força deficient i, després de l'esfondrament del darrer tram de parament interior el passat 2016, l'acceleració del procés de degradació havia augmentat a una velocitat alarmant.

Per aquest motiu l'Ajuntament de Biosca va buscar els mitjans tècnics i econòmics necessaris per iniciar la redacció d'un pla director i l'execució d'una primera fase, amb l'objectiu de consolidar i evitar l'esfondrament de noves parts de la torre i garantir la seguretat dels visitants que s'atansaven al conjunt històric.

Des del moment en què la torre deuria quedar sense coberta i va perdre la major part dels seus forjats interiors –vinculat segurament a la pèrdua de la funció defensiva del recinte del castell– les filtracions d'aigua haurien iniciat un procés de degradació que s'ha accelerat a mesura que s'anaven accentuant els seus efectes: descomposició generalitzada del morter de juntes, pèrdua de traves entre les dues fulles del mur

El castell de Lloberola se situa dins l'èxit militar del comte d'Urgell Ermengol I, i serà precisament en el testament d'aquest, datat el 1007 (1009), que apareix per primer cop notícia del lloc de Lloberola. Tot i aquestes informacions, els avanços en la datació dels estudis del carboni-14 podria reular la data de construcció d'aquestes torres, com ja ha passat en altres casos anàlegs com la Torre de Vallferosa (Torà), el Castell de Santa Perpètua de Gaià (Pontils) o les recents investigacions al Castell d'Alòs de Balaguer, datat entre el 790 i el 840.

Vista general abans i després de la intervenció

per efecte directe de l'aigua i filtracions i pèrdues de volum al coronament de la torre, una de les parts més deteriorades.

Amb els treballs executats s'han assegurat tots els paraments interior, revisant tots els carreus i pedres soltes, s'han rejuntat tots els trams disgregats, s'han documentat i assegurat els elements de fusta intermedis i s'ha netejat i consolidat el coronament, al qual s'ha treballat per millorar l'evacuació de l'aigua de pluja a llarg termini.

Al mateix temps, també s'ha realitzat el desenrunament i rebaix de l'entorn immediat de la torre, amb el seguiment arqueològic per part de l'arqueòloga Ainhoa Pancorbo. Aquests treballs han permès posar al descobert la planta rectangular de l'interior de la torre, que es trobava oculta fins avui. Aquest seguiment, alhora, ha permès també delimitar les zones de treball a l'espera d'una excavació que englobi tot el conjunt del castell.

Les obres de restauració han estat promogudes per l'Ajuntament de Biosca i han comptat amb les aportacions de la Generalitat de Catalunya i l'Institut

Actualment s'està a l'espera de poder realitzar una segona fase de consolidació

d'Estudis Ilerdencs. Actualment s'està a l'espera de poder realitzar una segona fase en la qual es realitzaria el segellament de les esquerdes verticals que travessen la torre i la consolidació de la resta del conjunt.

El conjunt històric de Lloberola amb el castell, la torre i l'església de Sant Miquel –així com la capella del Solà– són sens dubte un dels potencials turístics i arquitectònics del municipi de Biosca. La consolidació i restauració d'aquest conjunt posaran de manifest la rellevància estratègica i patrimonial de Lloberola.

Antoni Valls i Carles Freixes

LEDS C4

outlet

BOTIGA

De dilluns a divendres, de 8.30 a 13.30h i de 15 a 18h

Dissabte, de 10 a 13h

Afores s/n, Torà (Lleida)

CALAF: EL DIA 14 D'ABRIL, EcoFira

Estarà dedicada al “Residu Zero”

Per quart any consecutiu arriba l'EcoFira de Calaf, l'única fira dedicada al producte ecològic, les energies renovables i el consum responsable de la comarca de l'Anoia i de l'Alta Segarra, que se celebrarà el diumenge 14 d'abril. Aquest certamen es convertirà un any més en aparador i punt de trobada de persones i professionals que, des d'àmbits diversos, treballen per a la sostenibilitat ambiental, social i econòmica del país.

Aquest any, l'eix temàtic serà el Residu Zero, un nou paradigma que fomenta la reducció al màxim de la generació de residus. En aquest sentit, la fira promourà tallers, xerrades i inclourà productors que apostin per evitar la generació de residus que poden ser evitats i per aquells que segueixin la via de l'eco-disseny o l'economia circular, on tot residu pot ser transformat en matèria prima per a un nou producte de tal manera que maximitzi la sostenibilitat.

La mostra reunirà expositors de diferents sectors

econòmics com són l'alimentació, la gastronomia, les energies renovables, la bioconstrucció, el reciclatge, la salut ambiental, l'artesanía i un llarg etcètera de propostes vinculades a l'ecologisme, el medi ambient i la sostenibilitat. Entre aquestes propostes, podreu trobar diferents empreses vinculades al nostre territori, motiu pel qual encara pren més sentit aquesta fira.

El nucli principal de l'Ecofira de Calaf s'ubicarà, novament, al cèntric carrer Raval de Sant Jaume, on setmanalment se celebra el Mercat de Calaf. I en el seu entorn, podreu prendre part d'una multitud d'activitats paral·leles i ponències que mantenen un vincle directe amb la temàtica d'aquesta proposta firal. Us animem a participar als tallers, gaudir dels espectacles i veure les demostracions.

L'EcoFira, organitzada per l'Ajuntament de Calaf, és possible gràcies al suport i col·laboració de la Generalitat de Catalunya i la Diputació de Barcelona.

BIKECALAF ORGANITZA UNA CURSA DE 200 KM

La plaça Barcelona 92 de Calaf va ser el punt de sortida el diumenge 10 de març de la brevet 200 km organitzada pel BikeCalaf. A les 6 del matí, la trentena de ciclistes inscrits van recollir els seus carnets de participació i a les 7 en punt, després d'esmorzar, es va donar la sortida.

El recorregut de la brevet va començar i acabar a Calaf i va transcórrer per municipis com Sant Pere Sallavinera, Fonollosa,

Aguilar de Segarra, Castellar, Rajadell, Callús, Súria, Castellfollit de Riubregós, Torà, Palouet, Massoteres, Guissona, Cervera, Talavera, Santa Coloma de Queralt, Sant Martí de Tous, Jorba, La Panadella, Sant Guim de Freixenet i Estaràs, entre altres.

Aquest any és el tercer que l'entitat BikeCalaf organitzava una brevet, nom que prové de la paraula en francès *breveté* i que vol dir homologat. Aquests recorreguts estan homologats per una entitat que acredita que el ciclista ha fet un quilometratge determinat per carreteres obertes al trànsit, amb un màxim de temps. Les *brevets randonneurs* poden ser de 200, 300, 400,

600 i 1000 quilòmetres i hi pot participar qualsevol cicloturista amb llicència federativa i l'assegurança corresponent.

La brevet de Calaf dona la possibilitat als ciclistes inscrits a participar a l'event més important del ciclisme de llarga distància, la brevet París Brest París que es realitza cada quatre anys i que suposa fer un recorregut d'uns 1.200 km en menys de 90 hores. La brevet PBP es farà aquest 2019 i està oberta a tots els ciclistes no professionals sempre que hagin realitzat durant el mateix any una sèrie de brevets de 200, 300, 400 i 600 quilòmetres.

Fem les vostres participacions personalitzades i de franc per a la Loteria de Nadal i Reis

Tenim números abonats de tots els acabaments

Us enviem la loteria de qualsevol punt d'Espanya

LOTERIA "EL MERCAT" DE CALAF

C/ Sant Jaume, 31

08280 CALAF

Tel. 93 869 91 54

loteriaelmercat@hotmail.com

agriplant huguet s.l.

el meu servei a Calaf des de 1985

jardiniers

tel. 93 869 91 54 info@agriplant-huguet.com

Ctra de Ponts s/n Calaf 08280

www.agriplanthuguet.cat

OBERT DIUMENGES I FESTIUS!

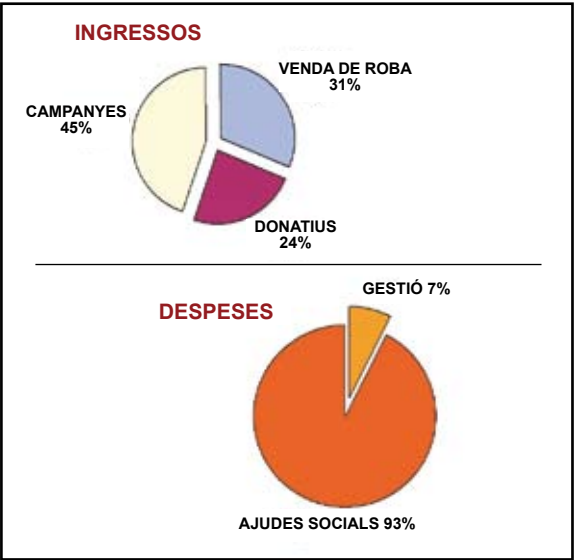
- Servei integral de jardineria
- Racó del Gourmet
- Moble antic restaurat
- Nutrició animals de companyia
- Tractaments d'aigües
- Flors i plantes
- Decoració esdeveniments

Els comptes de Càritas en 2018

Càritas Interparroquial de Torà realitza durant tot l'any la tasca humanitària i social d'atendre les necessitats de famílies i persones en risc d'exclusió o que pateixen un grau d'insuficiència econòmica puntual o més crònica. Els diners per fer-ho han sortit de la generositat de la comunitat, a través de donatius i campanyes, o comprant la roba usada que les voluntàries de Càritas posen a disposició de tothom. El dèficit ha estat cobert pel romanent de l'any anterior. Moltes gràcies a tots els que hi han col·laborat!

La Junta

DESPESES	
Compra d'aliments	3.164,33
Ajudes a famílies	3.046,54
Ajudes a immigrants	300,00
Ajudes a infants	294,45
Ajudes d'assistència	144,00
Formació de voluntaris	269,33
Assegurança voluntaris	41,60
Torronada Missa del Gall	33,98
Material i reparacions	132,20
Comissions del BBVA	80,00
	7.506,43
INGRESSOS	
Venda de roba usada	2.104,00
Venda de mobles usats	90,00
Donatius	1.665,00
Col·lecta de Nadal	269,40
Tómbola Festa Major	1.673,00
Rifes Nadal i Pasqua	1.202,00
	7.003,40
Resultat.....	- 503,03

CONSTRUCCIONS I REFORMES

M. COBERÓ - X. TORNÉ

els paletes del Llobregós

Tel. 620109517 - 690311965

ASSOCIACIÓ DEL PATRIMONI

**Caminada Popular de Torà:
Votis o no votis, camina!
El 28 d'abril vine a caminar amb nosaltres**

elements singulars com l'esmentat monestir, el propi poblet que dóna nom a la Vall i que els seus habitants han convertit en pintoresc o la peculiar tomba antropomòrfica de Canelles.

No us volem donar més pistes, veniu, confieu en nosaltres com feu sempre i gaudiu de la #caminadadetorà.

Xavi Moreno (APACT)

No importa si sou dels que voteu o dels que penseu que aquestes eleccions no van amb vosaltres. Respectem totes les opinions. El que sí que ens importa és que el proper dia 28 d'abril a les 8,15 vingueu a recollir el vostre dorsal disposats a participar en la 38a edició de la Caminada Popular de Torà.

Com cada any ho hem donat tot perquè no us quedin dubtes de venir a passar tot un matí fent salut física i mental. Salut física perquè sabem que per a molts i moltes de vosaltres és un repte, i salut mental perquè l'activitat física oxigena el cervell, fa alliberar endorfines i, si aquesta activitat es fa en grup, socialitza.

Si a sobre de fer salut, afegim aromes de terra humida, timó i romaní, vistes increïbles a horitzons infinits, sons de tota mena d'ocells, obres civils i religioses dels nostres avantpassats o cicatrius als boscos sinònims de ferides ja guarides d'incendis de fa més de 20 anys, segur... segur que paga la pena venir.

Aquest any us proposem una ruta a una vall plena d'històries que té a la seva capçalera un monestir de conte, musa per qualsevol amant de la fotografia, el Monestir de Cellers, una de les nostres joies toraneses.

La "Ruta de la Vall de Cellers" en tot moment té com a protagonista la pròpia vall per dalt, per baix i alguns

Fitxa tècnica

- Dia: diumenge 28 d'abril de 2019
- Sortida a les 9,00h de les Piscines Municipals de Torà.
- Recollida de dorsals: el mateix dia de la caminada a partir de les 8,15h.
- Ruta llarga Torà-Cellers-Torà: 21km.
- Ruta curta Torà-Cellers: 12 km (tornada amb autocar).
- 3 avaluaments de sòlids i aigua.
- NOVETAT! Entrepà, fruita i beure en acabar per a tots els participants.

Inscripcions

- Inscripció anticipada fins al 25 d'abril: 10 euros
- Inscripció el mateix dia de la caminada: 12 euros, 45 minuts abans de la sortida sempre i quan no se superi el límit de participants.
- Per fer inscripcions anticipades, fins al 25 d'abril:
 - A Cal Miramunt.
 - A l'IBAN ES09 2085 9496 5701 1272 2364 fent constar: Caminadadetorà X (nº) adults, X (nº) menors.
 - Fins a 10 anys el dorsal és gratuït, els nens/es han de venir acompanyats d'un adult que se'n faci responsable.
- Recollida de dorsals el mateix dia de la cursa a partir de les 8,15h. Inscripcions anticipades, portar resguard.

Telèfons d'interès

BIOSCA

AJUNTAMENT	973 473 241
CONSULTORI MÈDIC	973 473 528
ESCOLA	973 473 505
PARRÒQUIA	973 473 082

CALONGE

AJUNTAMENT	938 680 409
PARRÒQUIA	938 698 416

CASTELLFOLLIT

AJUNTAMENT	938 693 031
ESCOLA	938 693 011
PARRÒQUIA	973 473 082

IVORRA

AJUNTAMENT	973 524 036
LOCAL SOCIAL	973 524 100
PARRÒQUIA	973 473 082

MASSOTERES

AJUNTAMENT	973 551 426
CONSULTORI MÈDIC	973 551 226
PARRÒQUIA	973 473 082
TEL. PÚBLIC	973 550 439

LA MOLSOSA

AJUNTAMENT	973 296 090
PRADES TEL. PÚBLIC	973 473 037
PARRÒQUIA	973 473 010

PINÓS - ARDÈVOL

AJUNTAMENT	973 473 292
CENTRE CULTURAL	678 691 539
ESCOLA	973 473 463
PARRÒQUIA	973 473 010

SANAÜJA

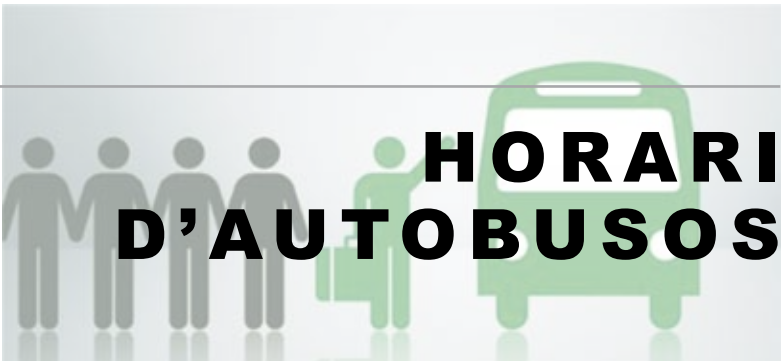
AJUNTAMENT	973 476 008
CONSULTORI MÈDIC	973 476 066
ESCOLA	973 476 136
FARMÀCIA	973 476 109
GRALLERS-DIABLES	973 476 163
PARRÒQUIA	973 476 079

TORÀ

AJUNTAMENT	973 473 028
BOMBERS	973 473 380
	973 473 496
CONSULTORI	973 473 333
ESCOLA	973 473 204
FARMÀCIA	973 473 220
PARRÒQUIA	973 473 082

VICFRED

AJUNTAMENT	973 550 586
PARRÒQUIA	973 473 082

HORARI
D'AUTOBUSOS

Direcció Barcelona

	Horaris		Preu anada	Anar/ Tornar
ANDORRA	5:50	15:50	28,25	50,85
SANAÜJA	7:44	17:51	16,75	30,20
BIOSCA	7:51	17:58	15,90	28,70
TORÀ	7:56	18:02	15,20	27,45
CASTELLFOLLIT	8:02	18:08	14,70	26,50
CALAF	8:14	18:20	13,15	23,70
BARCELONA	9:45	20:00		

* Preus fins a Barcelona (Nord)

Direcció Andorra

	Horaris		Preu anada	Anar/ Tornar
BARCELONA	7:30	15:00		
CALAF	9:01	16:31	13.15	23,70
CASTELLFOLLIT	9:13	16:43	14,70	26,50
TORÀ	9:19	16:49	15,20	27,45
BIOSCA	9:24	16:54	15,90	28,70
SANAÜJA	9:31	17:01	16,50	29,90
ANDORRA	11:40	19:15	28,25	50,85

* Preus des de Barcelona (Nord)

Direcció Manresa

Dimarts - Dijous - Dissabte

	Horaris sort. arrib.		Preu anada	Anar/ Tornar
TORÀ A MANRESA	07:59	09:00	6,95	12,55
MANRESA A TORÀ	12:30	13:31	6,95	12,55

Direcció Lleida

Dilluns - Dijous - Divendres

	Horaris sort. arrib.		Preu anada	Anar/ Tornar
BIOSCA A LLEIDA	07:06	08:35	11,50	23,00
LLEIDA A BIOSCA	13:00	14:29	11,50	23,00

La Torre de Vallferosa

UNA JOIA MEDIEVAL PER DESCOBRIR

Visites

a l'interior de la torre, l'església i el poble,
acompanyats per voluntaris

HORARI

Diumenges a les 11h i a les 12:30h

*març, abril, octubre i novembre:

1er i 3er diumenge

*maig, juny, juliol, agost i setembre:

cada diumenge

*visites per a grups: consultar

PREU

Adults: 3,00 €

Menors fins a 12 anys: gratuït

Grups (+20): 60,00 €

INFORMACIÓ I RESERVES

Ajuntament de Torà

Tel. 973 473 028

www.tora.cat

RECOMANACIONS:

Portar calçat còmode i beguda

Ajuntament de Torà

ELUCUBRACIONS

Els catalans havíem estat molt de pega. Havíem perdut malauradament dues persones que havien d'haver estat clau per el procés cap a la República. Muriel Casals, persona molt estimada i que tenia credibilitat d'intermediària i sabia posar el fre de mà que tantes vegades és necessari per frenar els hiperventilats, i també trobàvem a faltar el Pepe Rubianes, la seva missió seria la de fer el contrapès a la Muriel i mitjançant el seu tarannà d'humorista desinhibit es dedicaria a maltractar els espanyols fins que el posarien a la presó i seria justament ell el qui substituiria a tots el polítics empresonats i a l'exili, convertint-se en el màrtir català que ompliria els carrers de protesta i autèntica revolució que uniria a tothom, catalans i xarnegos.

Però amb la falta de la Muriel i el Rubianes tot es va complicar i a conseqüència de l'1 d'Octubre vam tenir presos polítics, els únics d'Europa, i també exiliats repartits per diversos països europeus. La solució del conflicte Catalunya-Espanya va venir de la mà dels russos perquè havia de ser així: Ja feia temps que tècnics de l'exèrcit rus voltaven per Catalunya buscant els terrenys més adequats per construir una base militar al sud d'Europa i prop de la mar Mediterrània. Escollien Catalunya pel seu futur com a estat independent desvinculat de l'estat

espanyol, amb qui sembla que tenien unes relacions complicades, i prometien un intercanvi econòmic a la nova república catalana fent-se càrrec del finançament inicial del nou estat independent.

Els primers contactes bilaterals que van mantenir Rússia i Catalunya van ser molt ben acollits per la Generalitat en tant que suposaven que els propietaris dels terrenys on es construïa la base militar russa tenien l'opció de venda a preu de mercat o bé podien establir un lloguer vitalici amb unes bones condicions econòmiques, on la Generalitat només faria d'intermediari. La Generalitat es garantia així el finançament en els primers temps d'implantació de la nova república catalana i s'estalviava el finançament d'un exercit que en el fons només hauria de servir per defensar-se d'Espanya, possibilitat del tot esvaïda, ja que amb el tracte fet amb el russos, els nostres amics del país veí, ja se'ls hi havien posat el pebrots per corbata. I és que aquests d'*Espanïstan* són com els porcs quan els carregen al camió, només entenen un llenguatge: "la lla de canto".

La nostra enviada especial al Tribunal Suprem, després d'escoltar els testimonis aportats per l'acusació en referència als fets de l'1 d'Octubre, en va fer aquest resum, de les seves declaracions:

"Amb prou feines eren les nou del matí i plovisquejava. Els herois defensors de la nació espanyola,

observaven incrèduls com les muralles humanes sortien de l'escola i, amb organització paramilitar, se'ls hi llençaven al damunt mentre cantaven Els Segadors. En primera fila, els independentistes hi havien posat nens, tan joves que alguns anaven encara amb cotxet. Aquests eren els pitjors; colpejaven amb falsos peluixos farcits de boles de plom, mentre s'escapolien com una exhalació entre les porres i els escuts. Els policies van resistir aquest primer envit al crit de '*Santiago y cierra España*'. Les escenes d'heroisme es van multiplicar: '*a por ellos*' va xisclar un agent abans de caure abatut a traïció i colpejat per una nena rossa i rinxolada armada amb una immensa 'Barbie Dreamhouse'.

Però el pitjor encara no havia arribat. Un cop superada la primera línia d'infants suïcides, els virils guerrers hispànics van haver de fer front a

una enfurismada manada de iaies i iaïos salvatges. Les escenes de violència extrema van ser indescriptibles. Els avis catalans colpejaven sense pietat amb els bastons, amb les mans nues i fins i tots alguns, amb orinals ben plens reservats per l'ocasió. I en arribar al cos a cos, mossegaven, deixant les seves dentadures postisses clavades en les defenses dels soferts defensors de la Constitució de tots.

Va ser aleshores quan, pel flanc esquerre, un escamot d'elit de malalts terminals amb cadires de rodes trucades, va caure a tota pastilla sobre els agents. Va ser un caos. Per acabar-ho d'adobar, des dels balcons de l'escola, algunes mares adoctrinades van començar a llençar nadons amb bolquers cagats damunt dels policies, mentre d'altres ruixaven amb Fairy el camp de batalla convertint-lo en una infernal

pista de patinatge.

Finalment, les tropes espanyoles, van haver de cedir terreny, retrocedint ordenadament, pas a pas, cap a les furgonetes que els havien portat fins allà. Al seu voltant les muralles humanes es van reorganitzar i els van encerclar, cridant com a bojos estranyes consignes antiespanyoles: 'Votarem, votarem'... Va ser un infern'.

Des de Sant Esteve de les Roures, i ja tornant a la realitat, no ens podem arribar a creure com uns testimonis que prometen o juren dir la veritat, després poden arribar a ser tan mentiders. I el fumut dels cas és que els hi permeten que menteixin amb tota impunitat, quan en realitat haurien de ser denunciats per fals testimoni i passar a ser acusats i jutjats per això.

Quico Perdigo

CIRCUIT ESPECTACULAR PER ALSÀCIA **DEL 13 AL 19 DE MAIG (7 DIES)**

1.062€
per persona

INFORMACIÓ I RESERVES: 973.473.813

ENDAVANT, SEMPRE ENDAVANT

Ha plogut molt de l'1 d'octubre del 2017 fins ara, però ho tinc present cada dia a la memòria com si fos ahir. Va ser un dia que els que ho vam viure intensament no oblidarem mai. Va ser una jornada històrica perquè vam votar per poder decidir el futur del nostre país, i a la vegada va ser una diada plena de tristor pels fets lamentables que van passar.

I ara, el simulacre de judici i a veure que acaba passant. I nosaltres què hem de fer? Doncs no ens queda

ni abans ni després del referèndum no hi va haver ni sedició, ni rebel·lió, ni malversament de fons públics, ni desobediència de cap tipus, ni res de res. En canvi sí que hi ha va haver moltes càrregues policíacs i molta violència en contra de gent innocent i pacífica, molt bastó i garrotades i molta gent ferida i humiliada, i tot com a conseqüència de la mala llet que portaven les forces de seguretat espanyoles i els dirigents que les manaven. Tornant al judici, dir que és una vergonya veure com

presos i preses polítics. I això no ho podem permetre i ho hem de denunciar on sigui.

A Catalunya, el dia 1 d'octubre, la gent pacíficament va votar en una diada festiva i la violència la va posar la Policia Nacional i la Guàrdia Civil que havia desembarcat uns dies abans a casa nostra. Ells haurien de ser jutjats per exercir una violència desmesurada i sense sentit, i també haurien de ser jutjats els polítics de torn que van donar les ordres de "a por ellos", i després, si se'ls condemna i són culpables, cap a la presó.

Tot i no saber què acabarà passant, hem de mirar endavant, sempre endavant i encara que aquest tribunal i aquest judici fa olor a socarrim i ens donaran pel sac, vull trencar una llança en favor dels nostres presos polítics, d'en Rull, d'en Turull, d'en Cuixart, d'en Sánchez, de la Dolors Bassa, de la Carme Forcadell, d'en Junqueras, d'en Quim Forn, d'en Romeva, i dels nostres exiliats

més remei que seguir recolzant els nostres presos polítics injustament empresonats, donant-los ànims i fent sentir la nostra disconformitat cap un judici tendencios, deshonest, amanyat i ranci. Quantes errades dels fiscals de l'Estat espanyol i quantes bajanades de l'altura d'un campanar i quantes mentides no em sentit aquets dies! Tinc la sang ben alterada, no sé si és perquè ja és primavera o per l'emprenyament que porto al damunt per tot el que he vist aquest últim mes i mig. Ja n'hi ha prou, de romanços, i és que ha quedat més que demostrat que

els testimonis de l'acusació que han anat passant a declarar davant el tribunal (Millo, Montoro, Soraya, Rajoy, Zoiro, Pérez de los Cobos, etc.) han pogut dir tantes mentires i no ha passat res. Com és pot ser tan dolent i miserable a la vegada? Per què ens volen tant mal als catalans quan saben que no hem fet res dolent? Tot el món ha vist com les gasta l'Estat espanyol; ara bé, tinc el pressentiment que el veredict del judici ja està fet i decidit. O sigui, tot és una farsa ben orquestrada amb un únic objectiu que no és més que declarar culpables a tots els nostres

ats encapçalats pel nostre president Carles Puigdemont i en Lluís Puig, la Meritxell Serret, en Toni Comin, la Clara Ponsatí, la Marta Rovira i l'Anna Gabriel, ja que han donat la cara per tots nosaltres. Per aquesta raó, prou de presó i desitjo que aviat tots puguin ser a casa seva, rodejats de la família i de tots els seus éssers estimats. Si això no acaba succeint, alguna cosa haurem de fer perquè no podem tirar enrere i no es mereixen estar ni un minut més entre reixes ni exiliats.

Josep Verdés

BRUNA

El primer nadó que arriba en una casa ho fa amb la força hercúlia d'un tifó. El fenomen meteorològic excepcional, però gens estrany en altres latituds, que doblega les fulles de les persianes, esbatana finestres i sotmet al mobiliari interior de l'habitatge a un caos total. En l'urgència inicial, la inusitada alenada d'aire remou les consciències dels habitants de la

sions emergents, la Bruna ens obre de bat a bat mil noves perspectives de futur i ens obliga, sense parar les màquines del dia a dia, a començar a greixar nous mecanismes de futur. Projectes que, reflectits en ella i en nosaltres, donin continuïtat a la constel·lació humana feta de padrins, avis, pares i fills.

I en un llinatge vinculat a la terra dels avantpassats i amb voluntat

un moment preciós, esperat, que rejoyeneix les dinàmiques i folklores domèstics. I entre tots, incloem les necessitats de la Bruna com les més urgents per al sistema de previsió familiar. Tot s'alinea perquè no li falti de res i perquè en el fragor de la batalla, els pares més joves tinguin un trànsit el més esmorteït possible cap a la nova fase.

La nostra Bruna ja ha complert un

casa, en el meu cas de la parella, i aboca a una unió extrema els nous progenitors i còmplices vitals, no només entre ells, sinó també amb els seus pares i familiars. Se segella una nova família que no és res més que un tentacle principal de les famílies existents i ja consolidades. De la unió dels cognoms, del passat dels seus membres i de llurs moments d'èxit, de felicitat íntima o de transcendència social, que conflueixen en una nova generació.

Ara fa poc més d'un mes, va entrar una preciositat aparentment fràgil a l'esquema orgànic familiar. Amb només tres quilos i mig d'il·lu-

de projectar-se més enllà, neix també un nou esglaó en l'arbre genealògic: la pubilla! van cridar uns, els que miren amb lírica la història de la casa. Una nena, en tot cas, amb tot el futur per escriure. I tot i els criteris i ensenyaments que sapiguem transmetre-li, només ella sabrà orientar-los en la direcció dels nous vents.

Quan un és pare de nou, el primer pensament és un aiguabarreig magnífic, que recull l'emoció per la nova criatura, compartida amb la parella, però que també plora d'emoció pensant en els seus pares, en els nous padrins. És per a ells també

mes i, quan me la miro embadalit, penso ingènuament que encara em fascina que pugui ser part de mi. I em meravello que, en la paternitat, funcioni tan coordinadament el sistema d'acceleració del cor i de preparació de la ment: em sorprèn com es pot estimar tant i tan ràpidament partint del sol instant del naixement. Sembla un procés d'acceleració dissenyat al mil·límetre pels enginyers de fórmula-1. Malgrat que no el sàpiga teoritzar, segur que sí que en gaudiré, com a feliç engranatge de transmissió del sistema familiar.

AUTOESCOLA
 ROS

Tels. 625 675 150
 973 551 011

c/ Fluvià, 34
 25210 - Guissona
autoescolarosguissona@hotmail.com

FUNERÀRIA DE TORÀ I COMARCA

J. TORNÉ

Servei permanent 24H
973 39 08 62

Representant **JAUME TARRUELLA**, Plaça La Font, 10 Tel. 973 47 34 23
TORÀ

Servei de sales de vetlla, trasllats, incineracions, serveis per a totes les companyies d'assegurances i particulars, etc...

 Josep Viladrich I

Pintura i decoració

c/ Occident, 12
TORÀ

973 473 455 676 088 392

RESOL **SOLSONA**

C/ Sant Nicolau, 4
 Tel. 973.48 04 02
revelatges@fotoresol.com

- Reportatges professionals FOTO-VIDEO - DVD.
 Demaneu-nos pressupost sense compromís.
- Revelatge de les teves fotografies DIGITALS i analògiques en 1 HORA.
- Tot tipus de serveis fotogràfics i digitals.

FUSTA, ALUMINI I PVC.

Badia

Av. Solsona, 17
 Tel i Fax 973 473 181
 25750 - TORÀ

jbadiamas@arrakis.es

TALLER MECÀNIC **R. R.**

REPARACIÓ I VENDA DE

- COTXES • MOTOS • BICICLETES
- MOTOSERRES • BOMBES D'AIGUA

Carrer Eras, 19
 ☎ (973) 47 33 27
 25750 TORÀ (Lleida)

PERRUQUERIA

M^a RME

DONA-HOME
 Plaça del Vall nº 8, TORÀ
 Tel. 973 473 106

Pintura decorativa interior i exterior

Restauració de mobles, portes, persianes, làmpades...

Col·locació de parquet, friso, paper, panels de fusta i panels d'imitació pedra

Josep Mª Tasies
 pintura i decoració

973 473 303 - 620 802 193
 C/ Sant Jaume, 2
 25750. Torà (Lleida)

joanjo84@gmail.com

DEIXAR DE FUMAR NO ÉS IMPOSSIBLE!

Avui us vull parlar sobre el procés de deixar de fumar... Gent que ja ho ha intentat et diran "Deixar de fumar és molt difícil" i jo et dic, "Sí, fàcil no ho és però tampoc és impossible".

Són moltes les persones que han aconseguit deixar de fumar, i si elles ho han fet, per què tu no? Això sí, per deixar de fumar has de tenir present que no hi ha cap fórmula màgica i que res ni ningú pot fer-ho per tu. Deixar de fumar implica un esforç personal que requereix temps i una ferma decisió.

Primer de tot, pensa en les raons per deixar-ho. Si saps què és el tabac i quines són les seves conseqüències pots fàcilment fer dues llistes: una amb els motius pels quals fumes i l'altra els motius pels quals vols deixar de fumar i així sabràs quins són els motius per alliberar-te d'aquest hàbit.

Deixar-ho de cop o progressivament? Cal deixar-ho totalment i de cop. Marca't a l'agenda un dia clau per a deixar-ho. Considera aquest dia com a no ajornable sota cap condició. Procura que no sigui una època de tensió (excés de feina, preocupacions, exàmens, etc.)

El dia assenyalat. En llevar-te del llit, no pensis que no tornaràs a fumar mai més. Simplement decideix que avui no fumaràs i respecta aquesta decisió cada cop que tinguis ganes d'encendre un cigarret. Preocupa't només d'avui!

Quan el desig de fumar sigui molt fort. Durant els primers dies, sovint sentiràs un desig molt fort per fumar. L'extrema sensació de necessitat d'aquest moment no és eterna, només dura uns instants. Fer respiracions profundes t'ajudarà a focalitzar la teva atenció.

Us deixo una imatge del **Programa Atenció Primària Sense Fum (PAPSF)** on mostren els beneficis de deixar de fumar. I recorda, si et costa molt, consulta-ho amb els professionals del teu voltant, et podem donar un assessorament i un acompanyament perquè no et sentis sol/a en aquest camí.

Raquel Venque
Psicòloga (col. núm. 23605)

L'AUTOCONTROL

L'autocontrol és un gran repte per a qualsevol infant i també per a tots nosaltres. Penseu que n'és de difícil controlar la quantitat de reaccions emocionals que intervenen en una situació de frustració o disgust.

L'autoregulació és l'habilitat que tenim per controlar les emocions i comportaments que presenten situacions concretes de la vida. Això inclou ser capaç d'inhibir reaccions emocionals que no deixen indiferent davant de situacions molestes, calmar-se després d'estar enfadats, ser flexibles o tolerants quan les expectatives no es compleixen i no quedar col·lapsats davant les frustracions.

No és una tasca fàcil perquè vosaltres mateixos teniu prou feina a controlar les vostres emocions, però sí que podeu ajudar el vostre fill estant al cas de les vivències diàries que us posen a prova. Són situ-

acions tan senzilles com parlar baixet a la biblioteca, no tocar res en els llocs on no es pot tocar (botigues, cases particulars...), esperar el torn (en botigues, a la sala d'espera del metge, en alguns jocs...), estar quiet en els espais que ho requereixen (cinema, teatre, classe...), saber perdre i valorar que l'important és divertir-se jugant, esperar que tothom hi sigui (per dinar, per obrir un regal, per començar un joc...), reconèixer una emoció negativa... i tantes d'altres que se'ns presenten en el dia a dia.

En les situacions d'autocontrol que intervé un temps d'espera, dona-li una clau per facilitar aquest control (quan l'agulla arribi al 6, el mateix que tardem d'anar de casa a l'escola, la mateixa estona que una partida de...).

Una bona autoregulació el beneficia a l'hora de prendre decisions, posar-se reptes i afrontar-los, planificar l'estona de temps lliure i gestionar les emocions.

Aprofiteu qualsevol situació quotidiana per practicar-la, no li donis el mòbil de seguida, feu cua a la caixa del supermercat, parleu fluixet quan algú parla per telèfon, compteu fins a 100 quan estigueu enfadats, desvieu l'atenció dels fets molestos fixant-vos en les coses que us envolten.

L'autocontrol no s'aprèn com una lliçó d'un dia, sinó que s'ha d'anar treballant dia a dia amb les situacions que es van presentant i que us donen la possibilitat de poder practicar sovint.

Montserrat Miquel Andreu
Pedagoga. Núm. col. 969
www.uncopdema.cat

www.facebook.com/uncopdemaguissona
www.instagram.com/uncopdema

un cop de mà
suport pedagògic

- APRÈN,
- DIVERTEIX-TE
- I ACONSEGUEIX
- L'ÈXIT ESCOLAR

www.uncopdema.cat
f [uncopdemaguissona](https://www.facebook.com/uncopdemaguissona)
i [uncopdema](https://www.instagram.com/uncopdema)

QUAN CAL ANAR AL PSICÒLEG INFANTIL?

Els psicòlegs no jutgem ni avaluem amb prejudicis la manera com eduqueu al vostre fill, no som jutges! Nosaltres ajudem, recolzem i, sobretot, informem els pares sobre el comportament del seu fill quan aquesta manera d'actuar provoca malestar tant en el mateix nen com en el seu entorn (família i escola). Moltes famílies demanen l'ajuda del psicòleg quan ja han arribat a una situació tan extrema que resulta molt difícil i, inclús, insuportable la convivència amb el nen. Per això cal remarcar la importància d'una intervenció precoç per tal de prevenir l'agreujament d'aquestes dificultats que presenta el seu fill.

A tall de resum, qualsevol signe que us pot fer pensar que alguna cosa ha canviat, que abans no era així, que abans això no ho feia... I si aquesta nova conducta interfereix negativament en la seva vida quotidiana o en el seu rendiment acadèmic. Valorarem si, segons la seva edat, són canvis normals, que tots els nens d'alguna manera semblant ho fan en algun moment o altre, o si és necessari un assessorament o una intervenció psicològica.

Vanesa Pérez López

Psicòloga infantil (col. Núm. 26476)

Indicadors que, com a pares, podem tenir en compte si observem canvis en el comportament diari del nen:

- canvis a l'escola: ha disminuït el seu rendiment escolar, no és capaç d'atendre les explicacions de la mestra...
- canvis en l'alimentació: menja més o menys en cada àpat
- canvis en els patrons de son: pateix malsons, s'adorm a qualsevol lloc...
- canvis en la seva conducta: no us fa cas en res...
- canvis en el seu estat d'ànim: està més cansat, sembla més trist, desorientat i pensatiu, o per contra molt eufòric i nerviós...
- canvis en el joc i altres activitats d'oci: mostra molta més energia que de costum o totalment apàtic, només juga amb jocs violents...
- canvis en les relacions socials: ha deixat de sortir amb els seus amics de sempre...

Visites
973 473 028

Vanesa Pérez
Psicòloga infantil

Consulta i reeducacions infantils

Col·legiada núm. 26476

699038055
uns.crls1912@gmail.com
psicologainfantil341164141.wordpress.com

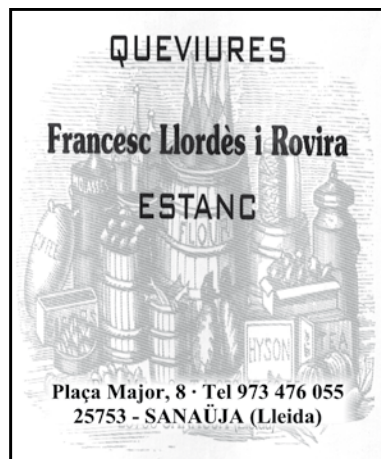
Avda. Portal 8, Iyórra (Lleida) Consultes a domicili

MARTA ROJALS

*El cel no és
per a tothom*

LLIBRES ANAGRAMA

Transports
MOLINS
transportsmolins@gmail.com
Jordi - 652 106 427
c/ Nou, 6 - 25750 Torà

CLUB DE LECTURA

A LA BIBLIOTECA DE TORÀ

El primer dimecres de cada mes
es reuneixen per compartir la lectura

Fa aproximadament un any i mig, un grup de lectors vam posar en marxa el primer club de lectura a la Biblioteca Municipal Sant Jordi de Torà. Des de llavors, ens hem anat reunint periòdicament un cop al mes (generalment el primer dimecres de cada mes, cap a les 20h – 20,30h). Allà comentem les lectures que hem llegit i que hem escollit entre totes. Fins ara han estat de gèneres molt variats: intriga, amor, humor, novel·la negra, espionatge...

L'objectiu, a banda de passar una bona estona en companyia comentant els llibres, és promoure l'hàbit de la lectura i el diàleg, creant un punt de trobada per a persones a qui els agrada llegir. Això també ens ajuda a fomentar el nostre esperit crític respecte els diferents gèneres literaris, així com a resoldre dubtes i a entendre diferents punts de vista.

És una activitat totalment gratuïta i oberta a tothom, homes i dones, així que ens agradaria animar a tota la gent que tingui interès literari a participar en el club de lectura. Qui tingui ganes d'apuntar-s'hi, pot demanar informació a la biblioteca. Ens agradarà molt poder ampliar el nostre club!

Volem també aprofitar l'ocasió per agrair sincerament a la biblioteca i a les bibliotecàries de Guissona la seva ajuda i col·laboració en facilitar-nos els llibres a través del préstec interbibliotecari, ja que la de Torà no disposa d'aquest servei, així sense elles el club de lectura no hagués pogut tirar endavant. Moltes gràcies per la vostra contribució!

Laura Solé Sala

Les properes lectures i posteriors trobades són les següents:

Abril: *Blitz*, de David Trueba

Maig: *Nosaltres dos*, de Xavier Bosch

Juny: *Lo mejor que le puede pasar a un
crusán*, de Pablo Tusset

LA CUINA DEL LLOBREGÓS

Carme Vidal, de Massoteres

Dani Vidal.- Carme Vidal Boch és filla de cal Vidal, a Massoteres. De jove va estudiar Magisteri i es va traslladar a viure a Barcelona, on va exercir de mestra fins a la seva jubilació. Viu al barri de Sant Antoni, on col·labora amb entitats socials com Càritas. Molts caps de setmana i durant els mesos d'estiu ve a Massoteres amb els seus fills Roser i Albert, el gendre Edu, i el seu net Marc. És una persona inquieta a qui li agrada viatjar, llegir i cuinar. Cuina molt bé plats tradicionals com les faves, l'arròs, el fricandó... però també s'atreveix, i amb encert, a elaborar plats més innovadors i postres.

Avui ens presenta una de les seves especialitats, la fideuada.

FIDEUADA

Ingredients

(per a quatre persones)

Ingredients per al fumet:

Sal

1 cap de rap

1 cap de lluç

Restes de peix blanc (espines, cues...)

250 grams de galeres

Un porro

Dues pastanagues

Els caps de les gambes

Una cabeça d'allis

Per la resta:

Oli d'oliva

250 gr de gambes

Una sípia

Un paquet de fideus del núm. 2 (500 gr)

Mitja ceba

100 gr de tomàquet natural triturat

Preparació

Del fumet:

Poseu a bullir uns quatre litres d'aigua en una cassola gran, i quan arrenqui el bull, tireu els caps de peix, les restes, els caps de gamba, les galeres, el porro i les pastanagues trossegades i la cabeça d'allis. Segons vagi bullint anirà generant una escuma a la superfície, que s'ha d'anar traient amb una escumadora fins que quedi net. Als 20-30 minuts apagueu.

De la fideuada:

Fregiu les cues de gambes sense pelar i la sípia trossegada amb oli calent. Un cop fetes retireu, i amb l'oli sobrant rossegeu els fideus. Retireu-los un cop rossejats. Amb l'oli sobrant (afegiu-ne més si cal), feu un sofregit amb la mitja ceba i unes cinc cullerades de tomata triturada natural, i un cop sofregits tireu després els fideus rossejats. Afegiu el fumet, inicialment dos culleres per persona, coeu a foc mitjà i aneu afegint segons necessitat si es gasta massa ràpid.

Un cop fet i servit, afegiu all-i-oli al gust a cada plat. Bon profit!

SERVEIS AGRARIS RIUS S.L.

Avinguda Santuari 3
25215 **Sant Ramon** (Lleida)

639 338 314
639 338 315

**SERVEI
A DOMICILI**

www.serveisagrarisrius.com

VENDA DE:

**CARBÓ PER
A CALEFACCIÓ**

**CARBÓ VEGETAL
PER A BARBACOES**

**CLAFOLL D'AMETLLA
SENCER I TRITURAT**

PÈL·LET

PINYOL D'OLIVA

**LLENYA SECA
D'ALZINA, AMETLLER,
ROURE I OLIVERA**

 a granel en big-bags en sacs

TE'L PORTEM A CASA

639 338 315
639 338 314

SERVEIS AGRARIS RIUS S.L.

Avinguda Santuari 3
25215 **Sant Ramon** (Lleida)
www.serveisagrarisrius.com

**Venda d'oli d'oliva verge extra
de diferents varietats de
Catalunya i d'altres zones
productores d'àmbit nacional:**

- Denominació d'Origen
- Verd "Premium"
- Gran selecció
- Ecològic
- Extracció en fred
- Filtrat i sense filtrar
- Producció integrada
- Sabor afruitat suau i intens

Formats:

- Garrafes PET de 5 L i 2 L
- Llaunes de 5 L i 2,5 L
- Botella de vidre de 0,5 L

SUDOKU

A càrrec d'Antònia Balagué

	4			8		6	
6	5		7		2		4
				6			
				1	2		5
1	2	4		8			
		5	9		4		3
2	1	6		4		3	
	8	3		5	7		2

El SUDOKU consta de 81 caselles distribuïdes en 9 fileres i 9 columnes dividides en àrees de 3x3. Cal omplir les cel·les buides amb els números de l'1 al 9, sense repetir-ne cap a cap filera, ni a cap columna, ni a cap quadrat de 3x3.

SOLUCIONS: pàgina 54

ENDEVINALLA

Sóc bonic i per això em pengen,
sóc groc i estic molt bo;
estic pres i estic alegre,
i si em lliberten sóc ben mort.

Qui ho diu que no hi ha capellans ni monges avui en dia? Capellans, no ho sé, però monges... mireu quin planter més maco que n'hi ha al convent de Sant Antoni d'Ardèvol! Totes fan la seva feina: cosir, planxar, brodar, cuinar, resar, llegir, cantar... No us ho creieu? Doncs cada any, d'últims de desembre a principis de gener, ensenyen la seva casa espiritual i totes les dependències. Quedareu parats del treballadores que són, inclosa la "Madre Superiora". Per si no ho coneixeu o encara no ho havíeu endevinat, tot això passa al Pessebre Vivent d'Ardèvol.

LES FACTURES

No sé si us ha passat mai, però quan veus que a la bústia de casa teva hi ha un sobre on hi posa escrit “Factura”, et comença a entrar una mala llet i un nerviosisme, només equiparable a quan et donaven les notes trimestrals del col·legi i sabies que no havies estudiat gens. L’altre dia, revisant la bústia de casa, entre els fulletons informatius de “Cal Magí”, entre l’oferta dels pots de Solís i l’atun clar Calvo, hi havia un sobre blanc sospitós que hi deia “Factura de la llum”. Em vaig frotre més nerviós que quan juga el Coutinho amb el Barça. La vaig agafar, la vaig entrar a casa i la vaig deixar a sobre la taula. “Què collons hi haurà a dins? L’obro? No l’obro?” Just quan decideixes obrir-la, és quan recordes que et vas deixar tot un dia la llum encesa del lavabo. Maleït sia! Això és pitjor que fer el *borrador* de la declaració d’Hisenda! Després de minuts divagant, la vaig obrir. A veure, obrir un sobre no és fàcil. En un primer moment el vols obrir sense fer-lo malbé, pensant que algun dia el podràs aprofitar per guardar-hi jo que sé: fotografies, cartes, caler negre... Comences a obrir-lo a poc a poc, amb molt de compte, però les ànsies per saber què hi ha dins et converteixen amb l’Increïble Hulk i el sobre queda més trinxat que la Creu de la plaça de la Creu. Un cop el tens obert, agafes la factura i mires al final de la pàgina allà on hi ha el número TOTAL a pagar. Bàsicament, perquè no entens absolutament res del que posa prèviament: Potència contractada, energia, Kilowats/hora, impostos, costos regulats... Una factura de la llum és com el judici al Procés català: no entens absolutament res del que diuen fins al final, quan diuen “Fin de la sesión”. Doncs bé, quan vaig veure la xifra final em vaig quedar més tieso que un tros de chopet si el deixes fora de la nevera durant dos dies. Total, 200 euros!!! L’IVA a part! Però qui s’han cregut que som! Quins il·luminats aquests de la llum! Però si el més passat vaig pagar 50 euros! Un col·lega em va dir “devia ser lectura

estimada”. Dic “Estimada? Doncs que vagi a cagar a l’era, ja no l’estimo!” El que trobo fort és que mai sàpigues quan pagaràs de factura de la llum. És més variable que els preus de la Toranesa, que un dia són alts, i els altres dies són encara més alts.

Calla, calla, que després, al cap de dos dies, una altra factura. Aquest cop, “Factura del Gas”. Obro el sobre, l’intento no fer malbé però al final el destrosso, miro al final de la pàgina i veig “TOTAL: 300 euros”. Toma ya! Si a la factura de la llum se’m va enfosquir el món, a la factura del gas vaig explotar! Mira que jo no sóc violent però em va entrar una ràbia que hagués fet un “Sergio Ramos”: lesionar algú intencionadament. “*Pá qué te voy a engañar, te lo digo sinceramente*”.

Al final sortirà més a compte utilitzar un altre tipus de gas per escalfar la casa, concretament els gasos que surten pels nostres anus. Què? Tu te’n vas a dormir i et tires quatre pets a dins del llit i ja veuràs que calent estaràs. Tot són avantatges: barato, immediat i natural. No es veien tants avantatges des que es va inventar la batamanta. Més clar, l’aigua. Parlant de l’aigua, també em va arribar la factura. TOTAL: 70 euros. Quan ho vaig veure vaig pensar “Sergi, estàs amb l’aigua al coll, és principi de mes i només et queden 32 euros.” Què cara que és l’aigua! Però no ho entenc, perquè jo no em dutxo...

I espera’t que queda una altra factura. L’internet! Total: el que em queda per passar el més (32 euros). Aquí no em queixo. És més, ho trobo just perquè això és només lo que em costaven dos pel·lícules amb DVD del gènere diga-li “x”, i ara doncs, diguéssim que estic entretingut més estona.

A més a més, venen totes de cop. Coi!, no podrien arribar una cada 5 o 6 anys. En fi, les factures vulguis o no, passen factura.

SUBMARINISME

Del Llobregós al mar Roig

El passat mes de novembre vam iniciar un viatge destí Egipte, per passar una setmana a bord del Macys Inn, un vaixell preparat per a submarinistes. Una setmana on viuríem al vaixell i on no tocaríem terra, per emprendre una ruta al nord del mar Roig.

En pujar al vaixell ens van donar la benvinguda i ens van fer un *briefing* del que seria el nostre dia a dia. El *planning* de la setmana era llevar-nos a les 5 del matí, fer un cafè o petit esmorzar per estar a les 6 a l'aigua i fer la primera immersió del dia. Després de despertar-nos amb la primera capbussada, esmorzàvem com Déu mana; una altra immersió abans de dinar, una altra a la tarda i una última nocturna; després

sopar, tertúlia i anar a dormir. Un total de quatre al dia, opcionals i amb temps entre immersions, ja que han de passar com a mínim un parell d'hores per poder anar eliminant el nitrogen que s'acumula

Sempre s'ha de tenir respecte en un món que no és el teu i, ni que sembli imperceptible a la nostra vista, a cada racó hi ha vida

a la sang pel fet de respirar aire comprimit sota pressió.

Vam coincidir amb un grup de gent molt maca d'un centre de submarinisme de l'Ametlla de Mar, amb qui vam estar molt a gust i compartir coneixements i anècdotes. També

vam tenir molta sort amb el nostre guia, que ens va fer gaudir al cent per cent de totes les immersions, i tots el *seamans* (els homes de mar) que ens ajudaven en tot el que necessitàvem i ens delitaven amb el seus menjars.

La salinitat del mar Roig és més elevada que la del Mediterrani. Això va comportar que en la primera immersió vam haver de comprovar el pes dels ploms, ja que en necessitàvem més de l'habitual per poder-nos-hi enfonsar.

A la primera immersió vam tenir el privilegi de creuar-nos amb un grup de dofins! Sempre els havíem volgut veure lliures en el seu hàbitat, i allà estaven, jugant i nedant salvatges davant dels nostres ulls. També hi vam veure un peix napoleó enorme, de més d'un metre de llargada i

amb una protuberància al front que fa que quan el mires el vegis lleig però a la vegada curiós.

La quantitat de vida marina que vam contemplar és infinita, des dels centimètrics nudibranquis fins als més grans, com és l'anomenada ballarina espanyola; planàries, peixos globus, molts tipus d'estrelles de mar, enormes i petites morenes, escorpores, infinitat de coralls i esponges, peixos cocodril, peixos pedra, peixos lleó, peixos pallasso, barracudes, mantes, calamars, meduses, pops, crancs ermitans, gambes, dofins, tortugues i un llarg etcètera que ens descuidem.

En un mar que desconeixes i no hi estàs habituat és molt important no tocar res. Sempre s'ha de tenir respecte en un món que no és el teu i, ni que sembli imperceptible

a la nostra vista, a cada racó hi ha vida, i amb un cop d'aleta o posant les mans on no toca, pots alterar el seu hàbitat. També t'hi pots trobar amb coralls urticàries, peixos veri-

A part de la vida marina, també vam submergir-nos en alguns derelictes

nosos que et poden causar un bon ensurt si no vas amb compte.

A part de la vida marina, també vam submergir-nos en alguns derelictes o vaixells enfonsats i abandonats. Un dels més famosos del món, l'emblemàtic SS Thistlegorm, va naufragar el 1941 quan va ser bombardejat pels alemanys durant la Segona Guerra Mundial, i on van perdre la vida nou dels 48 tripulants que anaven a bord. Al derelict de 126 metres tens l'oportunitat de bussejar entre motocicletes, botes de goma, munició militar, ales d'avions, un parell de locomotores i camions. Per a poder-ne accedir a tots els racons vam fer tres immersions, i encara se'ns van quedar curtes per recrear-nos en l'espectacularitat d'aquest històric derelict.

Aquest va ser el més espectacular, però els altres tampoc es quedaven curts. Cada un amb la seva història i el seu encant, admirant com el temps ha fet que sigui el refugi i llar de molts habitants marins.

L'aigua del mar Roig és càlida

(uns 26°C al novembre) i transparent, la visibilitat és increïble, és com nedar en una piscina d'aigua cristal·lina plena de coralls i peixos de colors. La veritat és que et sents privilegiat davant de tanta bellesa, entre esculls de corall, derelictes i tota la fauna que existeix en aquest mar tan especial.

Després de desembarcar del vaixell i passades 24 hores des de l'última immersió (pel tema del nitrogen), vam agafar un vol intern cap a El Caire on vam visitar les impressionants piràmides de Giza, l'Esfinx, el Museu Egipci i un dels bulliciosos mercats d'El Caire. Finalment, la tornada nostàlgica de deixar enrere un mar, un país i una cultura que ens van captivar, i el desig de tornar-hi per descobrir encara més.

Per fer un viatge d'aquest tipus s'ha de tenir com a mínim el curs de submarinisme *Open Water*, que permet baixar fins a 18 metres de profunditat. I especialment recomanable tenir el *Advanced Open Water Diver*, que permet baixar fins a 30 metres i gaudir d'immersions com la del derelict SS Thistlegorm, entre altres. Animem a la gent que tingui ganes de conèixer aquest altre món o vulgui fer un tastet, comenci per un anomenat "bateig de submarinisme" per saber la sensació que se'n té, i seguir amb els cursos en el cas de voler seguir en aquest esport.

Marta Solé
Joan Josep Tàpies

FUTBOL

El CF Torà continua la seva línia ascendent i actualment ocupa el 8è lloc de la classificació, amb un bon joc i amb algun resultat irregular. En efecte, de les 24 jornades jugades, han acumulat 11 victòries, 3 empats i 10 derrotes amb 46 gols a favor i 41 en contra. El màxim golejadors han estat fins ara J. Segura amb 10 gols, G. Fustegueres amb 7 i S. Riera amb 6.

Cal destacar el paper que juga el públic de Torà amb el seu recolzament i donant suport a l'equip al camp de les Pedrisses.

Per altra part, s'està treballant per acabar de condicionar el local social amb molt esforç, en part per falta de subvencions dels organismes competents.

Toni Pinós

FORN · PASTISSERIA · CAFETERIA

Plaça del Pati, 4
25750 TORÀ

telèfon
973 47 30 83

FORN · PASTISSERIA · CAFETERIA

TALLER AGRÍCOLA NOGUEROLA

Ctra. de Torà, s/n
Ardèvol de Pinós

Telèfon:
973 47 35 84

BÀSQUET

El CB Torà en plena activitat i empenta

El CB Torà continua amb la seva activitat habitual, disputant els partits i fent una bona tasca educativa a través de les diferents seccions i entrenaments. Comentem la jornada del 8 i 9 de març dels diferents partits disputats.

L'equip **Senior Masculí** va disputar el partit amb el Tàrraga, on l'equip de l'Urgell va dominar sempre a casa seva. Tot i que en el tercer quart el Torà va arribar a empatar, al final el Tàrraga es va imposar per 60-51. L'equip Senior Masculí haurà de tenir més confiança en ell mateix i escoltar el nou entrenador Tico. Segur que a poc a poc ho pot superar.

Per la seva part, el **Junior Masculí** va disputar el partit amb el CB Coll-B, un partit que s'inicia amb embranzida per part del Torà arribant a avançar-se per 20-6 i administrant l'avantatge fins que a l'últim segon temps el CB Coll va començar a remuntar. Al final van guanyar els toranesos per un ajustat 44-42. Un partit amb molta emoció i una mica de patiment per part de l'entrenador Francesco, feliç, però, per la victòria final. El Junior Masculí està donant tot en els entrenaments i també a l'hora decisiva dels partits. Formen un bon equip, on destaca l'Àngel Reig amb 27 punts.

També l'equip **Junior Femení** va guanyar a Balaguer sense problemes amb un clar resultat de 66-51. Aquest equip té un bon elenc de jugadores, encara que els falta una mica de concentració i atenció en els entrenaments.

Finalment, el **Junior Infantil** va perdre a Torà davant el Ponts per la mínima, quedant amb el resultat de 53-54.

Francesco Righele

SERVEIS FUNERARIS DE TORÀ, BIOSCA I SANAÜJA

FUNERÀRIA MONTANER DE CALAF

SERVEI PERMANENT 24 HORES

C/ La Sort, nº 1 CALAF tel. 938698548 - 938698491 - 938680011

REPRESENTANT A TORÀ

LLUÍS SOLÉ MONTAÑA I TERESA MIRASÓ PASCUET

C/ Sant Gil nº 1, 2on, 4ª edifici Molí. Torà telf 699373274

REPRESENTANT A BIOSCA I SANAÜJA

ANTONI PARRA LÓPEZ

C/ Vilas s/n. Sanaüja tel. 973476078 - 679483950

h
i
g
u
a
n
y
a
r
à
s

Subscriu-te

Llobregós
número 94

UNA FOTO PER RECORDAR...

Castellfollit, 1999

Dins dels actes de la Festa Major de Castellfollit de Riubregós, no hi faltava mai el tradicional partit de futbol entre solters i casats, sempre amb gran èxit d'assistència i amb l'amable controvèrsia sobre si l'àrbitre afavoria als uns o als altres. Cada equip comptava amb molts jugadors i els canvis eren constants perquè tothom pogués jugar. Tot plegat, un

bon divertiment per als jugadors i per al públic.

El partit, al llarg del temps, anava canviant la seva ubicació. El camp s'havia situat a la Plantada, a la Coromina i finalment al poliesportiu, on consta aquesta fotografia d'aproximadament 1999.

Maria Morros

Qui són? D'esquerra a dreta i primer la fila superior

Miquel Querol, Melitó Cases, Ramon Closa, Gerard Vendrell, Jordi Canals, Gener Canals, Josep Balliellas, Jordi Torreguitart, Jordi Farrés, Marcellí Bassols, Joan Querol, Robert Guirado, Javi Díaz, Josep Ibáñez, Àlex Jordà, Xavi Blancafort.

Francesc Sánchez, Felip Torreguitart, Jaume Testagorda, Josep Pintó, Josep Blancafort, Jordi Cases, David Requena, Pol Jordà, Dani Gràcia.

VENDA
INSTAL·LACIÓ
REPARACIÓ
MANTENIMENT

TELECOMUNICACIONS
IMATGE I SO
INFORMÀTICA
TELEFONIA
COMPONENTS
ACCESSORIS

ELECTRONICA MCA

MAGÍ COSCOLLOLA ANDREU

C/. del Vall, 6 Tel./Fax 973 473 350 25750 TORÀ
e-mail: mca@viladetora.net

Solucions pàg. 48

Endevinalla
El canari

Sudoku

3	4	2	5	1	8	7	6	9
6	5	9	7	3	2	8	1	4
8	7	1	4	9	6	5	2	3
9	3	8	6	7	1	2	4	5
1	2	4	3	8	5	9	7	6
7	6	5	9	2	4	1	3	8
2	1	6	8	4	9	3	5	7
5	9	7	2	6	3	4	8	1
4	8	3	1	5	7	6	9	2

Virtual Indoor
Cycling
&
Virtual fitness
professional

Amb classes virtuals, tu tries l'activitat i l'hora que vulguis!

NOVA
Sense matrícula!

+ de
25 anys
1990-2015
al vostre costat!

FORMA

MASCULÍ ~ FEMENÍ ~ INFANTIL

NOUS SEVEIS!

Quiromassatge terapèutic i Anti Estrés
Massatge Esportiu Mesoteràpia
Reflexologia Podal Auriculoteràpia
Acupuntura Digital Alenatge
 Tècnica Aparatològica Estètica
Tractament taques pell Liposònic
Fotodepilació LiftingFacial

Concerta La teva hora!

Instructors titulats a totes les hores. Descomptes per a familiars i entitats.
 Pagaments per: dies, setmanes, mesos i any.

C/ Notari Josep Faus, 5 Tel. 627970213 GUISSONA
 gimnasnovaforma@hotmail.com www.gimnasnovaforma.com

JOLONCH MATILLAS, C.B.
CENTRE COMERCIAL

bonArea

C/ Eres, 14
25750 Torà (Lleida)
Telf. 973473217

Llobregós
informatiu

15 2003-2018
Anys

amb tu

GRUP GAMMA Vilamú
MATERIALS PER A LA CONSTRUCCIÓ · TALLER DE MARBRE

Hostal Jaumet

Més de 100 anys fent cuina casolana

Fundat el 1890

125 ANYS
1890 - 2015

Ctra. Barcelona-Andorra, s/n
Tel. 973 473 077
Fax 973 473 081
25750 - TORÀ (Lleida)
www.hostaljaumet.com
info@hostaljaumet.com

Taller

TORANÈS

d'A. FERRER

COMPRA I VENDA DE VEHICLES NOUS I D'OCASIÓ

Ctra. Andorra S/N Tels.: 973 473 080 - 607 559 909
25750 TORÀ (Lleida)

- REPARACIÓ GENERAL
- GRUA PERMANENT
- TAXI

50^è aniversari
1964 - 2014

"Magí"

www.casamagi.com

Botiga i venda online

Ara, Casa "Magí" entra a casa teva

Casa "Magí" posa al vostre servei la nova **botiga online**, un **espai on podeu comprar els nostres productes** elaborats de manera tradicional i amb la qualitat de sempre.

Botiga Plaça de la Creu, 7, 25750 Torà Tel. 973 473 051
email antigacasamagi@gmail.com www.casamagi.com

Llobregós informatiu

Una publicació de l'Associació del Patrimoni Artístic i Cultural de Torà

